

Redna cena: —
 Za leto K 12.—
 Za 6 mesecev 6.—
 Za 3 mesece 3.—
 Za 1 mesec 1.20
Prejeto Avstrije: —
 Za leto 15.—
 Posamezna številka 10 vinarjev.

STRAŽA

Inserati ali oznanila se računajo po 18 v. od 6redne petkovske večkratnih oznanilnih — popust.
 „Straža“ izhaja v petek in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračajo.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

2 uredništvom se more govoriti vsak dan od 11.—12. ure popoldne.

Čuden avstrijski državnik

V svojem govoru v seji avstrijske drž. zbornice v torek, 16. julija, je ministrski predsednik Seidler notranjo politiko sedanje avstrijske vlade tako-le razložil:

„V politiki se niso dogodile nobene spremembe. Do njih je prišlo zavoljo tega, ker se je vladi zdelo potrebno stopiti iz dosežane politične rezerve. Da se je moralo to zgoditi, je za mene danes ravno tako evidentno, kakor pred 6 tedni. Od prvega dne mojega uradnega poslovanja se je vlada oklepala misli, da v sredi med svetovno vojno in pri popolni nesigurnosti zunanjega položaja mora stremeti notranja politika samo za tem, gospodarsko in politično situacijo držati, da tako prispeva svoje k olajšanju vojevanja. Bil je to program političnega premirja. Čim dalje se je zavlekla popolna razjasnitev zunanjega položaja, tem težavnejše je bilo se trdno držati te metode. V upanju na večje narodne ugodnosti, ki bi mogle slediti iz mirovnih pogojev, so odpovedale posamezne stranke dosledno svoje sodelovanje pri delu notranjega političnega sporazuma. Ministrski predsednik spominja na zadržanje Českega Svaza na pram načrtu, da se naj razpravlja o ustavnih vprašanjih, dasiravno so posebno nemške stranke pokazale svojo skrajno pripravljenost s tem, da so se izjavile pripravljenim, brez vsakih nadaljnjih predpogojev vstopiti v pogajanja, vendar česar bi torej lahko prišel vsak načrt do razlage in razprave, kajpada je samo tak, ki bi ne postavil v nevarnost integritete in trdnosti avstrijske državnosti v okviru habsburške monarhije. Ako se vlada ni hotela izpostaviti opravičenemu očitku politične pasivnosti, ni smela dalje odlašati storiti to, kar je mogla storiti, namreč izvesti svoj program, program narodne avtonomije, v kolikor je bila to v stahu z ozirom na ustavna pooblastila, ki so ji na razpolago. Tako je nastala naredba o razdelitvi okrožij na Češkem. Ako se vidi v tem, da je vlada končno opustila tako dolgo in tako potrpežljivo zaželeni sporazum med narodi, znamenje nemškega kurza, mi ne pride na misel, da bi temu ugovarjal. Zakaj, ako je v Avstriji sploh kak političen kurz, more biti le tak, ki zagotavlja popolno varstvo upravičenim interesom nemškega naroda! (Živahno ploskanje Nemcev in Heil-klici.) Staro in resnično reklo je, da v Avstriji ni mogoče vladati — proti Nemcem in tudi ne brez Nemcev. To ne velja samo za to vlado, ampak za vsako vlado, in to tembolj, ker bi bila težko umljiva zmota, ako bi se mnogi smatralo, da bi združenje nemških strank moglo tvoriti večino v zbornici. Hrbtenica te mnogo-

jezične države je in ostane nemški narod. (Gromoviti Heil-klici.)

Vlada ne bo odjenjala še nadalje zasledovati kurza, katerega se je oprijela. V tem duhu zajedno govori, če izjavlja, da so za stranke, ki stoje danes ob strani, še nadalje vrata odprta za sporazum. Vsaki stranki je dana popolna pravica, da zahteva to, česar potrebuje, da uspeva narodno, kulturno in materijalno. Nad vrati pa, ki vodijo do sporazumljenja, je zapisano z velikimi črkami: Dobrodošli vsi, ki se zvesto drže dinastije in države.

To stališče pa samoumevno ne vsebuje niti najmanjšega sovraštva napram drugim narodostim. Bedasta in frivolna bi bila vsaka vlada, ki bi zakrivila tako sovraštvo, bedasta tem bolj, ker bi bilo tako naziranje popolnoma nemško. Politična bajka je tu o mnenje, češ, avstrijski Nemci hočejo zatirati druge narodnosti. Kar zahtevajo avstrijski Nemci in same po pravici zahtevati, je samo priznanje temeljnega načela, da se zajame v državi enakopravnih narodov nemškemu narodu tisto stališče, ki mu gre vsled njegove zgodovine in kulture. Avstrijski Nemci ne zahtevajo za se nič več, kakor to, kar morajo zahtevati, da ta od nekdanj vsled narodnih bojev prizadeta država ne bo omajana v svojih temeljih. Sicer pa po mojem mnenju Nemci ne zahtevajo ničesar drugega, kakor živeti v miru in se mirno razvijati. (Viharno ploskanje Nemcev, kakor pri predstavi v cirkusu.)

Kakor Seidler pretekli torek, tako še ni govoril nobeden avstrijski ministrski predsednik. Doslej se tako govorili kak Wichtl in Wolf. Seidler pa se je držal vsenemškega gesla in rekel, proglasiti kot vladno načelo avstrijske vlade. Nemškonalne fraze o nemškem narodu kot o hrbtenici avstrijske države, o stališču, ki pristojno Nemcem med drugimi narodi vsled zgodovine in kulture, o zgolj obrambnem značaju nemškonalne politike, ki ne nobenega naroda zatirati, temveč samo strmi, za tem, da Nemci v miru živijo ter se mirno razvijajo, to in vse drugo, kar piše kak N. Jahn v „Marburger Zeitung“ in kak Ambrožič trobi v svet skozi trobljo nemškega Volksrata, vse to je z Seidlerjem postalo vladni program v državi, kjer prebiva nad 18 milijonov Slovanov in niti ne 10 milijonov Nemcev.

Človek ne ve, ali bi se bolj čudil Seidlerjevi popolni politični nesposobnosti ali njegovemu. Če bi Seidler imel v glavi le količjak politične soli, bi vendar moral vsaj nekoliko slutiti, da s takšnimi besedami, kakor jih je govoril pretekli torek, odbija vse slovenske narode, torej večino avstrijskega prebivalstva tira na stališče napram državi, ki državi ni v korist. Kakor ga njegova politična nes-

posobnost dela škodljivca avstrijske državne misli, tako to škodljivost še povečuje njegova doslej nezasišana s vatero podtika slovanskim strankam, da niso zveste dinastiji in državi. To Seidler složi v času, ko je dokazano, da v in radikalci in njim sorodni ljudje širijo o naši cesarici in o cesarski hiši nesramne in gorostasne laži, ki nosijo na sebi pečat in krivdo veleizdajalstva. In ti ljudje spadajo k nemškonalni skupini, ki jo je Seidler imenoval hrbtenico avstrijske države!

Frivolna in neumna, tako je Seidler označil vlado, ki bi bila sovražna slovanskim narodom. S tem je najboljšo označil in obsodil sebe in svojo vlado. Preverjeni smo, da se ta frivolnost in nespametnost ne bo dolgo več šopirila na sedežu avstrijskega ministrskega predsednika. Seidler je hotel imeti teatralen odhod in si zagotoviti prostor v vsenemški Wallhalli. Ta svoj namen je dosegel, avstrijsko državno misel pa je oškodoval.

Preganjanje Jugoslovancev

V torkovi seji državne zbornice — dne 16. jul. — je stavil načelnik Jugoslovanskega kluba poslanec dr. Korošec in tovariši glede političnega preganjanja Jugoslovancev po državnih in vojaških oblastih sledečo nujno interpelacijo:

Že od meseca aprila t. l. je vlada zelo poostri-la persekucije ali preganjanja Jugoslovancev. Vse oblasti tekmujejo v tem, da s težkimi udarci ali pa z bodljaji s šivanko vselej znova predočujejo našemu ljudstvu njegovo odvisnost in da ga vedno znova žalijo in razburjajo.

Glavni pritisk je naperjen proti jugoslovanskim časopisjem: si cenzorji, sodnijski, politični in vojaški, delajo dogovorno na to, da odvzamejo časopisju vsako svobodno izjavo in pisavo. Pri tem pa postopajo nanavnost šikanozno, le da bi škodovali časopisju. Kar je n. pr. v Gradcu dovoljeno, se ne sme objaviti v Ljubljani, čeprav so graški listi v Ljubljani močno razširjeni. Proti tem šikanam ni dopustna nobena polemika. Onemogočena je še celo kaka popolnoma nepristranska informacija ljudstva.

O važnih političnih dogodkih, n. pr. o avdienci renegatov pri cesarju, se je smelo le toliko poročati, kolikor je tozadevno priobčil korespondenčni urad. Se vedno s silo trivajo od raznih „mest“ tendenciozne novice. Časopis pa, ki naznanja, odkod je prejel te novice, se enostavno ustavi. (Tako se je zgodilo z „Hrvatskim listom“ v Polji.) V Ljubljani je bil ustavljen ilustrovani list „Tedske slike“, isto-

LISTEK.

Grad Ojstrica v Savinjski

Nekaj opazk k tej razpravi v „Časopisu“ 1918, str. 76—90.

1. Krvavica. Ime je baje dobila po grozovitostih iz časa celjskih grofov. (Str. 76 in podobno str. 83.) — Baje. Kdor pa je ta hrib videl, bo rekel, da ima ime po krvavordečem kamenju na strmi strani.

2. Na vrhu Krvavice je stala stara graščina Ojstrica. (Str. 76.) — Ne na vrhu, ampak ob pobočju na stožcu proti zdajnemu gospodarskemu posloju, kjer so sledovi ceste in razvalin.

3. Početek imena Ojstrica je nejasen. (Str. 80.) Nato sledi razlaga za germanski izvor tega imena s slovensko končnico. — Neumevno je, zakaj naši znanstveniki pri domačih, tudi očitno slovenskih imenih iščejo tujege izvora. K sreči je v Časopisu urednik rešil Ojstrico germansko-frankovskega pokolenja z opombo: „Graščina je dobila ime po gori, gora pa po obliki.“ Morebiti vendar ne bi škodilo, če bi naši geografski jezikoslovci pregledali malo zaničevano Martin Žuhovičovo knjigo „Die Slaven im Urvolk Europas“, kjer je razložen tudi ostast, potem ne bodo več povsod videli nemškega straha.

4. Gustav baron Wittenbach je kupil graščino leta 1846 in prodal lastnemu trgovcu. (Str.

90.) — Ne, prodal jo je dedič, podpolkovnik Friderik baron Wittenbach, in sicer leta 1908 (za 360.000 K).

Pripomnim še to: Celjska kronika poroča o Veroniki Deseniški, da so jo po ukazu grofa Hermana in einer pottigen liessen trencken. (Str. 84 Časopisa). Torej je napačno n. pr. v Grudnovi Zgodovini, da je bila utopljena v ribniku pod gradom. — Tudi piše Gruden dosledno Ostrovec, a ljudstvo pravi dosledno Ojstrica (in Ojstriška vas), kar ima tudi Časopis.

Marsikaj zanimivega se bere o ojstriški graščini in njenih uradnikih v župnijski kroniki v St. Juriju ob Taboru, ki jo je pred 100 leti pisal takratni župnik Franc Krabat, poznejši gubernijski svetnik v Gradcu.

J. L.

Potepuh

(Januš Golec.)

Ta vojna je vsekala nebroj dušnih in telesnih ran vsej Evropi. Povsod, od kmetске zibelke do cesarskega prestola se čuti nekaka zavora, ki skuša življenjski voz ustaviti ali ga prevrtniti v brezno propada, iz katerega se bo moral izkopavati človeški rod desetletja in desetletja z nanovo preustrojenimi močmi in cilji. Z mrzlično roko neusmiljenosti je prečitala ta borba pred vojno že prece, v osrednjem razvoju ženskega vprašanja in pravice. Vzor in cilj našega ženstva je bila ter ostane od Stvarnika mu odkazana hribovita steza zakonskega življenja. Prirejala so se veselice, plesi, praznike in za-

bave, katerih postranski namen je bil: ponaditi nežnemu spolu priliko, da se oprime ta ali ona vprege življenja, skrbi, dela in materinskih dolžnosti.

Zatrobil je bojni rog po širni Evropi. Fantovske in moške roke so se navdušeno oprijele moralnega orožja; ženske ročice so začele z vsjo sočutno nežnostjo povijati ter lečiti rane bojevnikov. Vojaško moška roka se drži danes po preteku skoro štirih let za ročaj smrtno kose; ženska navdušenost za lek krvavečih ran je odevetela in usahnila v teku enega leta svetovnega klanja. Eve in Evice so odžile — prostovoljni rdeči križ, se potegnile razočarane v senco oskrbe svojih roditeljev v srčni kletvi na vojno, ki je zaprla za tako nedogledno dobo rajska vrata veselje in zabav, trge in sejmšča z barantijo in mešetarijo ter prodajo samskega snu. Na tisoče nekdanj nadbudnih samice vzdihla, se prisiljeno vadi in vica v prebriskem prepričanju: Tudi ti boš okopavala in oplevala zakotni — samski vrtec. Skoraj vsi naši fantje so razkropljeni po bojnih poljanah, tistemu pa, katerega še niso obrlzigavale do sedaj krogle, šrapneli in granate, se nikamur ne mudi, da bi se lotil zgradbe družinskega gnezda. Kratko in malo, vojna je ustavila promet za obstanek človeštva, izkopala globok prepad med najtesnejšo vezjo družinskega življenja.

Ko so tudi meni prepili lanskega leta vojaške okove in me poslali v zapeček očetove hiše, me je povabil za nekaj časa bogat stric pod svoj gostoljubni krov, da se oddahnem in pozabim na bojnih poljan trnje in osati. Stričeva hiša me je sprejela z odprtimi rokami, me privila na sočuno usmiljeno sroce,

tako v Ljubljani izhajajoči tednik „Domovina“, ki je bajé „entente-reundlich“, kar je razvidno iz tedenskega vojnega poročila, nad katerim se ni sodelovala ne trojna zagrebska in tudi ne ljubljanska cenzura. Ko so prišli ljubljanski dnevnik in sicer kot prvi „Slovenski Narod“, da bodo po gotovem tematu izhajali kot jutranji listi, je to prepovedala policija. Bajé vsled pomanjkanja osebja ter časopisu naznanila, da se naj pritoži pri tomi instanci.

Armada vrhovno poveljstvo je prepovedalo pošiljanje mariborskega „Slov. Gos. odarja“ vojakom na fronto. Kateri zakon daje to pravico vrhovnemu armadnemu poveljstvu? Z drugimi jugoslovanskimi in mnogimi češkimi ter nemško-socialističnimi časopisi se postopa bolj enostavno: Mornariški vojni poštni urad in glavni vojni poštni uradi so prejeli povelje, da morajo vse te časopise enostavno sežgati. Na glavnem vojaškem poveljstvu v Gradcu je zapovedalo vsak dan cele kupe časopisov, namenjenih vojakom na fronti.

Nameso domačih časopisov se vsiljuje našim vojakom ogabni renegatski „Stajerc“, kateri skuša v slovenski pisavi odvrčati vojake od svojega naroda. „Stajerc“ se razdeli brezplačno v desetstosekih izvodih, zlasti ono številko, v kateri je bila priobčena avdijsca renegatov pri cesarju. C. kr. naredbenim listom za armado je bil v začetku junija priložen — „Stajerc“, ki je priobčil zelo polemičen članek proti Slovincem. Pri strelskem polku št. 3 službeno razdeljuje „Stajerc“, torej nemško-radikalni strankarski list. Vojaško poveljstvo v Gradcu je zapovedalo vojaškim duhovnikom, da morajo delovati za ta hujšajoči list, čeprav deluje za gibanje „proč od Rima“.

Zagrebu izhajajočemu listu „Glas Slovenaca, Hrvata i Srba“ je bil brez vsakega povoda odtegnjen poštni debit. Ta list, kakor tudi „Hrvatska Država“ sta v Bosni in Hercegovini prepovedana. Razven državnih oblasti dela o kakor v vseh propadajočih državah še tudi vojaške oblasti politiko na svoje roko.

Vsek ostanči načelnik je zaedno policaj, ki mora oddajati ta na poročila o političnih dogodkih, o osebah in časopisih. Organizirati mora službo obveščevalstva in nadzoruje tudi državne uradnike. Vojno nadzorovalni urad pa nadaljuje svoje pogubno delovanje, verdar e pa težisce iskati pri vrhovnem armadnem poveljstvu in v vojnem časnikarskem stanu.

Ljubljanski postajni poveljnik izdaja poročila s mišmi in tamošnjega žurana in zaliteva, da se ga od strani postajni poveljnik v Trbovljah zabranjuje zlorovanja, izdaja ta na poročila s predlogi, da se na odločitvi o rošene iz političnih vzrokov spet vpočkile k vojakom ter premešča uradnike. Kranjski deželni redsednik izdaja brez ozira na notranjega ministra v političnih zadevah poročila najvišjim vojaškim oblastim. C. in kr. vojaški poveljnik v Zag-

Jugoslovonom nasprotni časopisi se zalagajo s časnikarskim papirjem, da ga imajo v izobil-

Drugi glavni del persekucij je naperjen proti zborovanjem: Že tri mesece so prepovedana vsa javna zborovanja, čeprav ni za to nobenega najmanjšega povoda. Kot vzrok se navaja vselej kaj drugega: enkrat je strah pred „nemiri“, drugokrat razburjenje Nemcev itd. Istočasno pa vlada dovoljuje vsenemška zborovanja na slovenskem ozemlju, n. pr. v Velikovecu, Celju, Mariboru, Ljubljani, Rog. Slatini, Slov. Bistrici itd. Vsenemška zborovanja so dovoljena na Srednjem Stajerskem, ker na sklenjenem jezikovnem ozemlju ni nobene nevarnosti, dočim je bilo zborovanje v popolnoma slovenskem kraju, kot n. pr. na Vranskem, prepovedano. Očividno hoče vlada zatreti vsako izjavo mnenja slovenskega prebivalstva.

Od vojaške službe oproščene zopet vpočklicujejo v vojaško službo in sicer iz političnih vzrokov, uradnike pa premešča iz „službenih ozirov.“ Nadzornik južne železnice Vrečko je n. pr. bil na povelje železniškega ministrstva brzojavno odpoklican iz Maribora v Inomost, in sicer le na predlog nemškega Volksrata!

Samoumevno je, da vse te persekucije in zatiranja samo pospešujejo ogorčenje ljudstva, država pa vsled tega trpi samo škodo.

Vprašamo o. kr. vlado in zlasti ministrskega predsednika, notranjega ministra in domobranskega ministra:

Je-li so pri volji, da takoj ustavijo preganjanja na jugu, da se drže nepristransko zakonov glede zborovanj ter da ustavijo zatiranja časopisov? Je-li so pri volji, da odpravijo poseg vojaških oblasti v politično upravo, zlasti v cenzuro in v svobodo zborovanja? Je-li hočejo ukreniti, da se odpravi pri vrhovnem armadnem poveljstvu in v vojnem časnikarskem stanu se nahajajoča neodgovorna sovlada, da se bo izvrševala vsa politična uprava samo od civilnih državnih oblasti le pod odgovornostjo notranjega ministra? Je-li hočejo odpraviti od vojaških oblastev organizirano ojaduštvo, tako da bo delovanje teh oblasti strogo vojaško in je-li hočejo iz političnega samovoljstva oškodbavane uradnike, zlasti železničarje, zopet nastaviti na svoja poprejšnja službena mesta?

Rekvizicija živine.

Evo zopet par slučajev, kako se rekvirira živina na Slovenskem Stajerskem!

Posesnik Martin Kos v Siloveh, politični okr. Brežice, ki ima 70 oralov zemlje, je moral oddati v teku treh let 17 glav goveje živine. Sedaj ima samo še 2 glavi živine in sicer: eno kravo in eno brejotlico. Telico pa bi moral dne 18. t. m. že zopet oddati! Tako mu ostane samo še ena krava pri 70 oralih posestva!

Drugi slučaj: Jakob Kovač, posesnik v Lašivasi pri Celju, ima kot najemnik 10 oralov obsega jočega posestva 2 kravi, eno z mlekom in eno pa brez

mleka. On sam in žena sta stara že popreko 70 let. Imata epileptično hčer in na pljučih bolno snaho s 6 otroci v starosti 4—11 let. Človek bi mislil, da, če že morajo vzeti tej družini kako kravo, bodo vzeli kravo brez mleka, a pustili molzno kravo, ker mora družina sicer brez mleka naravnost poginiti. Toda ne, vsemogočni nakupovalec živine za tamošnjo občino Ratej je odredil, da bo vzel prav molzno kravo, ki bi se morala oddati že dne 1. avgusta t. l. Sicer se je Kovač pritožil na okrajno glavarstvo v Celju, in se nadejamo, da bo ta oblast korigirala samovoljo podrejenega nakupovalca.

Tretji slučaj: Vdovi Mariji Pak, posestnici v St. Ilju v Slov. gor., je lansko leto živinski nakupovalec odvezel zadnjo kravo živine. Ona je nato za drag denar kupila kravo in dvoje telet, ki bosta sedaj eno leto stari. Ko je nakupovalec rekel, da ji odzame tudi teleti, se je žena obrnila na poslanca dr. Verstovška s prošnjo, naj bi posređoval, da ji pustijo volička vsaj do dveh let starosti. Vsled posredovanja dr. Verstovška je okrajno glavarstvo v Mariboru naročilo orožništvu v St. Ilju, da poroča, v koliko je pritožba utemeljena. Poročilo orožništva je bilo vobče za pritožnico neugodno, a na koncu je bila pripomba: Sicer bo pa nakupovalec živine za sedaj Pakovo pustil, ker oba navedena volička pred jesenjo leta 1918 sploh ne prideta v poštev za klanje.

Dne 15. t. m. pa so ženi vzlic uradnemu zatrdilu, da se bo pustila do jeseni pri miru, vzeli oba volička; To vzlic temu, da se sme živali, ki tehtajo manj nego 200 kg, vzeti le tedaj, če niso primerne za plemo. Brez ozira na to, da se v tem slučaju nakupovalec živine ni ravnal po svojem navodilu, je še poročal neresnico orožniku, da je le-ta podal napačno poročilo okrajnemu glavarstvu v Mariboru. Priporočamo ta slučaj prav posebno o. kr. okrajnemu glavarstvu v Mariboru. Konečno naj še pripomnimo, da je orožnik rekel Pakovi, da, ako bi se ne bila pritožila pri poslancu dr. Verstovšku, bi bilo vse tiho in bi ji tudi živali ne bili vzeli. Tako se dela z ubogo in bolno vdovo!

Nasprotno pa so razni nemški graščaki, kakor Scherbaum, dr. Schmderer, Rosmanit, grof Schönbörn itd., ki se v njih hlevih nakupovalec zadnji čas vsled „posebnih navodil“ iz Maribora še prikazati ne sme. Priredniti bomo govorili jasneje. Priobčili bomo številke, kako se živina mariborskih meščanov ne rekvirira, kako „ozka prijateljska vez“ obstoja med inšpektorjem Fišerjem, njegovimi nakupovalci in — „Suhmarkovi“.

nudeč mi dolge požirke iz čaše dušnih in telesnih gladnosti pozemeljskega romanja, ki so sploh mogoče v sedanjih časih občne bede in pomanjkanja.

Stric in teta, blago smehljajoči se duši, po kojih obrazih orje samo ena brazda — preskrba za bodočnost 7 raznobojno cvetočih, brstečih in še komaj poganjajočih cvetk, ki se oglašajo na domače doneča imena: Nežika, Anica, Pepca, Katica, Rezika, Marica in Tončka. Katera izmed 7 devojki bi bila lepša, vitkejša ter ljubeznivejša, bi se odločil še danes z negotovostjo. Vse so podedovale po materi blago srce, po očetu pa s smehljajem v svet gledujoče obraze, ki učinkujejo v srce prikupljivo na vsakega, ki jih je kdaj videl ter spoznal.

Moram priznati, da sem se pomladil v njihovi družbi celo jaz, polamana kljuka, za več nego deset let. Vojaku neprestanega bojnega groma in surovosti je potrebna nežna družbena pomladitev, kot rastlini rosa in dež. Pogled v ljubeče družinsko življenje, kako milo, prijetno in blagodejno se oklone osirotele vojaške duše, ki je tavalja skozi leta po globokih kolovozih in brezdnih grozodejstev, ki zamorijo s časom v človeku zadnje kali ljubavi, katere so nam vendar prirojene izpod vrta materinega srca. Tiho-mirna slovenska družina, šetujoča po s cvetjem posutih stezah sreče, hraniš in razlivaš učinek dušo krepilne kopeli na vsakega, ki je bil prikovan na sušenjsko galejo vojaškega gorja, trpljenja, krvi in pa smrti. Kako hitro so zatonili na stričevem domu v mojem bičnem srcu spomini prestanega zla. Pognali so sveže brsteči upi, da se prerodim zopet v človeka s srcem, katero žejno hrepeni uživati vsaj po kapljicah sreče slovenskega doma.

Vrnivši se z bojišč in bolnic, sem kvantal v družbi vedno o vojnih pohodih, bitkah, mučeništvu vojaštva, stradanju in krivicah, ki bičajo do kosti častnika in prostaka. Pod stričevo streho me je šele obsenčilo spoznanje, da bi bile moje vojne povesti — naravnost morilni strup za nežno nedolžno, nepokvarjeno dušo, ki še niso poletele iz z vsa skrbjo negovanega materinega naročja in očetovsko svareče roke. Spoznanje, doživljanje, dušne ter telesne rane voj-

nih morišč so črno umazana tekočina za čaše cvetja slovenskih deklet.

Pustil sem bahavo šaro vojnih spominov, zavil in krenil v obvešanje na domača tla nepokvarjenosti, pristrčnega smeha in zadovoljstva.

Snov za kramljanje na nezabnem stričevem domu mi je ponudil moj Remšnik, po katerega strničastem hrbtu sem nabijal cela tri leta kot hribovski kaplan, muzikant in starešina na vseh gorskih svatbah, ki so se sklepale, vezale in zbijale v dobi nadzorstva moje pastirske palice. Dekletcem sem moral pripovedovati nešteto krat: Kako sem ženi remšniškega „šostarja“, ki je fantoval 50 let, švare Nacla, Plajta in druge, ki se niso upali zaviti sami navkreber po oni poti, po kateri mora sopihati človek, vozan na „furač“ ženske polovice.

Pri teh vsakdanjih spomenkih sem zasledil spoznanje, da ne sliši naš deklški spolček nič rajši, nego uho in srce ščegetajoče povesti o snubitvah in svatbah. Ob prilizah ženičinskih razprav je pose-del deklški vrtec krog mene. V sredi cvetk sem čutil, da igram ulogo preroka.

Iz sedmerih ust so frčala v mene vprašanja, raznobojna kot je pač račovedno deklško srce. Moral sem pozvati poslušalke večkrat k redu in miru, da sem lahko odgovarjal posameznicam, ne pa na bobneči ogenj strojnih pušk ženskega jezička. Ko pa sem bil že zmučen od teh napadov zvedave račovednosti, mi je pripomogla do sape in oddiha teta, ki je razdrla planke deklškega vrta, goneč ga na delo in opravek.

Stric mi je zagotavljal bogato nagrado žive krave in celega vinograda, ako se bodo poglabili ti moji nauki in besede na rodna tla njegovih hčera. Zaupal mi je z očetovsko skrbjo, da se je trudil on, n. že marsikateri ženin razdreti gnezdo njegovih go-dnjih mladicev, pa vse zaman. Preč vojno so se zglašali v njegovi hiši gosti snubci, da je komaj zapiral za njimi vrata, pa je odrčel vsak s košem posmehljive odklonitve od strani nevest. Na dušo ter čast mi je zatrljal, da je nepreskočni plot za snubce več zrelih nevest pod skupno streho.

Snubač prosi za roko edne, ki bi mu jo tudi podala za celo dobo življenja, ko bi ne bilo še ostalih sester, ki iztaknejo na ženinu vsak najmanjši prašek, povečujoč ga s časom kar v celo bruno porogljivo zasmeha. Siromak, komur je preskrbeti več hčera! Kakor hitro porastejo dekletcem peruti, je najboljšje, da se jih pošlje v kak oddaljen kraj, kjer naj ostanejo do poroke, da ne more vplivati graja drugih razdiralno na sklen zakona.

Na stričevem domu smo razpravljali vsak dan in večer z mladino in starimi o zakonskih zadržkih, ovirah in zavorah. Gospice so zatrjevale, da bi bila zamotana ženičinska zadeva že davno razvozšana, da ni pomorila, ali vsaj ovenila ta nesrečna vojna glava skoro vse žene. Stric pa je trdil, da je znotranja in zunanja politika njegove hiše pod ničlo — ker jo vodi in prevladuje ženski spol. Prekritično diplomacijo stričevih razprav sem obljubil izboljšati in poriniti njegove hčerke v tir zakonske sreče koj prvi priliki, ki bi se utegnili ponuditi.

Mudil sem se že pri stričevih skoro ves mesec, ne da bi bil kdo potrkal z velevažnim vprašanjem: Bi mi li zaupali edno izmed sedmih hčerk? Moja mamica so mi pisarili grozilna pisma, če se ne vrnem takoj v domačo grabo. Pa sem sklenil, da se uklenem pokorno materni želji.

Zadnjega dne, ki sem ga bil odločil za odhod, me je povabila stričeva Pepca, da naj stopim z njo v gorico, kjer bi mi rada nekaj na samem zaupala in me prosila. Sem počakal in se odzval vabilu, — saj sem domneval, da so se razcimile v Pepčinem srcu na rodno plat naše razprave o zakonski zvezi. Čital sem sestričini raz obraza, kako težko se ji je oprijeti za pravi konec razgovora, da bi ostal vendar le prikrit njegov pravi pomen ter namen. Kazal sem se nič slutečega, sem jo hotel prisiliti do lastne izpovedi njenih težanj. Koliko prosečih vzdihov jej je uslo med potjo, ker je blodila v negotovosti, kako se lotiti mučne zadeve. Zvečine sva molčala, niti z besedico jej nisem hotel pomagati, da slutim in vem, na kateri peti jo žuli čevlji.

Vojna posojila in nemški denuncijanti.

Nemški lažnjivci, podli nemški listi, kot celjska vahtarca, lažnjiva marburgerca, Tagblatt, Tagespost itd. po vsakem vojnem posojilu na vse grlo kričijo, da samo Nemci podpisujejo vojna posojila. Slovenci, posebnost slovenske občine in denarni zavodi pa le od strani gledajo, za vojno posojilo pa ne dajo nič ter raje porabijo odvisne denarje za nakup nemških hiš in posestev. Tem grdim lažnjivcem se je zdaj pridružil tudi občinski svet ptujski, ki sam ni podpisal za 8. vojno posojilo niti vinarija, pač pa pozivljala vlado, da pritiska na Slovence in slovenske zavode, da se udeležijo pri tem posojilu.

Protim tem podlim obrekovalcem in nesramnim lažnjivcem pribijemo ta-le dejstva:

1. Naravno načelo je, da denar izposojuje drugim na obresti samo tisti, ki ga ima. Kdor nič nima, tudi ne more nič posoditi in kdor ima malo, ne more posoditi veliko. Tako je tudi pri vojnih posojilih, Nemškutarji in Nemci so kapitalisti, med vojno so si nagromadili Nemci ogromno premoženje, nemške posojilnice razpolagajo z ogromnim premoženjem. Torej bi bila dolžnost Nemcev in njihovih zavodov, da podpisujejo vojna posojila. Mi Slovenci smo agrarni narod, naša posestva so zadolžena, kapitalistov nimamo, naši denarni zavodi nimajo rezervnih kapitalov; torej bi se res ne mogli nikdo čuditi, ako bi mi ne podpisali vojnih posojil.

2. Kljub temu pa, da naš narod nima kapitalistov, je podpisal ogromne svote za vojna posojila. Ni je skoraj slovenske hiše, ki bi ne imela obligacij vojnih posojil. Kmetje so imeli na svojih posestvih še velike dolgove, a so dali denar državi na razpolago raje, kakor da bi plačali svoje dolgove; drugi zopet so težko obremenili svoje domove, da so lahko izposojeno si denar posodili državi. Hlapci in dekle posebno po mestih so vzdignili iz denarnih zavodov ves težko prislužen denar in ga darovali državi, tako da zdaj za slučaj bolezenski sami nimajo nič gotovine in so večkrat v veliki zadregi. In slovenske občine so se na ljubo vojnemu posojilu pri denarnih zavodih zadolžile za velikanske svote. Istotako so slovenski denarni zavodi v polni meri storili svojo dolžnost. Poljedelsko ministrstvo je svojčas izrazilo željo, da posojilnice podpisujejo za vojno posojilo rezervni sklad, ki pravzaprav torej posojilnično premoženje. A naše posojilnice so podpisale dozdevno vojnega posojila po dva, tri in štirikrat več, kakor znašajo rezervni zakladi. Sicer smo torej v tem oziru v polni meri svojo dolžnost, storili celo več, kakor bi se moglo od nas zahtevati!

3. Če so nemške šparkase in nemški in nemškutarski kapitalisti državi tudi kaj posodili, je to bila njihova dolžnost. In denar, ki so ga šparkase in nemškutarji posodili, ni bil nemški denar, ampak slovenski. Slovenski groši so povzdignili nemške šparkase, žulji slovenskih delavcev, slovenskih hlapcev in dekel so prislužili nemškutarskim kapitalistom njih premoženje in če so ti kapitalisti državi kaj posodili, je bil to slovenski kapital! Ne šopirite se torej s pavovim perjem!

4. Pribijemo nadalje, da nemškutarska in nemška požrtvovalnost proti državi vsaj po naših krajih nikakor ni tako velika, kakor jo slikajo nemški denuncijanti in listi. „Marburger Zeitung“ pri vsaki priliki denuncira Slovence, da ne dajo nič na

vojna posojila. Pred seboj imamo vse številke tega podlega lističa od 1. maja do 17. julija, odkar je bilo razpisano vojno posojilo. Kolikokrat je ta vse-nemški listič v tem času pozivljala svoje čitatele, da naj podpisujejo vojno posojilo? Nobenkrat! Prinesel je uradni razglas vojnega posojila med inserati, katerega je dobil plačanega, pozneje je še objavil, da je rok za podpisovanje podaljšan do 17. julija, drugače pa o vojnem posojilu ni niti črnil z besedico. A komaj je bilo podpisovanje končano, je pa takoj izlil nad Slovence v uvodniku cele kadi nesramnega podtikanja in obrekovanja! Cisto drugače so delali slovenski listi; pisali so za vojno posojilo in tudi še sami podpisali večje svote zanj. Tako vemo, da je „Slovenski Gospodar“, dasiravno se bori z gmočnimi težavami, sam podpisal 30.000 K vojnega posojila. Nesramni obrekovalci okrog „Marburger Zeitung“, na dan zdaj z svotami, katere ste vi že podpisali za vojna posojila! Radovedni smo, koliko je podpisala že „Marburger Zeitung“ in koliko glavna kričalca: Jahn in Peyer. Seveda, Jahn in Peyer ter „Marburger Zeitung“ bodo na zgoraj veljali za patrijote, naši slovenski listi pa za veleizdajalce! Je pač tako kakor o Kristusovem času, ko sta krivica in laž pribili na križ resnico in pravico!

Ta dejstva pribijemo danes! Slovenci so torej za državo žrtvovali vse: svoje sinove na bojiščih in denar. storili so v polni meri svojo dolžnost nasproti državi. In v zahvalo za to jih smejo zdaj brezvestni nemški denuncijanti nemoteno blatiti kot veleizdajalce, ki državi ne privoščijo vojnega posojila! Res nečuvstvo je, da more državna cenzura pripustiti take hujskajoče, podle, nesramne in poleg tega lažnjive članke, kakor jih objavlja nemška kričalca Jahn in Peyer v „Marburger Zeitung.“ Ali smo Slovenci res že popolnoma brezpravni, da nas sme že vsak capin pred očmi avstrijske cenzure in drž. pravdnštva neovirano napadati in sramotiti? Enadopravnost in pravica, kako dolgo vaju bodo razni Seidlerji, Gayerji, Jahni in drugi smeli še teptati v prah!?

Jugoslovan gre na dan!

Govor poslanca dr. Verstovška z dne 16. julija 1918 v seji državne zbornice. Začel je slovenski:

Visoka zbornica! Jugoslovan gre na dan! To veselo dejstvo je strah vsake avstrijske, birokratične nemške vlade. Pred tem veselim dejstvom trepečejo pri nas na jugu zlasti naši nemškutarji in nemčurčki, pritepenci na slovenskem ozemlju, ki ga izsesavajo po stari navadi in izkoriščajo kot nikjer drugod. To veselo dejstvo kličem kot odgovor našemu ministrskemu predsedniku, ki nam je hotel dati lepih naukov zaeno z govornikom nemškega Nationalverbanda prof. dr. Waldnerjem. Enkrat za vselej odgovorjam v imenu Jugoslovanskega kluba, da se mi zahvaljujemo vedno bolj in bolj za takšne nauke. Mi ne poznamo več drugih, mi ne poslušamo nemških profesorjev, mi poznamo samo svoj jugoslovanski narod, ki zahteva od nas stališče, ki ga zavzemamo sedaj tukaj v parlamentu. (Živahno odobravanje.)

Gospoda moj! Največja drznost, nesramnost, moram reči, pa je od ministrskega predsednika, da nas hoče na eni strani učiti, naj bomo dobri državljani, vneti za cesarja in domovino, na drugi strani pa povdarja, da bo torej dalje zatiral in trpinčil naš narod po celem jugu od Štajerske do Balkana.

Dragi moji! Veselo dejstvo je, da se naše ljudstvo zaveda svojega stališča, da se sleherni čuti ne Slovence, ne Hrvata, ne Srba — ampak Jugoslovana. To dejstvo straši sedaj gospode na Dunaju. Veselo je opazovati, kako se naši starčki, možje in fantje navdušujejo od dne do dne bolj za našo zaželjeno Jugoslavijo. Mi smo z veseljem opazovali naše žene in dekleta, ki so se vrgle bajonetom nasproti in se niso bale ovirati, da bi se ne udeležile naših prepovedanih shodov. Tako kliče na celem jugu tisti vir iz krvi padlih junakov, ki pomeni novo življenje; to življenje nas boče dovedlo do zaželjene Jugoslavije, od katere ne odnehamo. (Živahno odobravanje.)

Nato je nadaljeval nemški:

Sedaj se bo pokazalo, ali še sede pravi ljudski zastopniki v tej zbornici, ki je padla vsled krivde vlade na nivo čisto navadnega navideznega parlamenta. Parlament ječi celo leto pod sedanjem Seidlerjevo vlado, pod absolutističnim režimom, ki je v svojem absolutizmu celo prekosila še Stürgkha in njegov terorističen režim. Le škoda, da sede v tej vladi še vedno možje, ki bi izvrstno lahko služili tej državi kot uradniki, pa so postali sedaj sokrivci zločina proti Jugoslovanom.

Dogodkov v maju, ki jih je povzročila lakota, je krva edinole vlada. Na našem jugu smo obdani povsod od ova duhov, ki bi radi spravili tudi one naše ljudi, ki še niso padli v vojni, na vislice. Samo po vislicah kriče vsenemci v zbornici. In vse to morajo Slovani mirno trpeti, to je njihovo plačilo za vse neštevilne žrtve, za naše ljudi, ki so padli v boju za cesarja in državo. (Nemir med Jugoslovani.) Povsod v deželah vladata lakota in beda, samo Nemci so izvzeti. Oni so že od začetka na var-

nem. In ko je nek slovanski poslanec imel pogum, izreči na tem mestu trditev, da so namenoma pošiljali slovanske čete v boj in smrt, tedaj se je dvignil proti njemu v zbornici pravi vihar. — Nemški radikalni poslanec Wichtl je imel dne 12. t. m. v Slov. Bistrici shod. In tedaj je na vprašanje, kako je s Slovani, odgovoril: „Le potrpite in ne obupajte. Statistično je dokazano, da so Slovani veliko bolj krvaveli in trpeli kot mi in še trpe.“ (Veliko razburjenje pri Jugoslovanih in Čehih.)

Kot v zasmeh sklicujejo zbornico v teh vročih dneh na kratko zasedanje. In na krmilu vlade sedi še vedno brezvestni dr. Seidler. Kaj je Seidler napravil za mir, po katerem hrepene tako vsi narodi. Razpor med narodi se širi. Narodi, ki so zvesti cesarju in državi, so pod pritiskom vsenemcev priklenjeni v suženjstvo. Mir pa mora priti in to bo mir proti volji mož kot sta Seidler in Czernin. (Pritrjevanje pri Jugoslovanih.) Strašen je srd proti vojnim hujskajcem, tako tukaj pri nas, kakor v Nemčiji. Samo z Italijo se nahajamo v boju. Treba je le dobro voljo, pa se bomo z enim našim rotnikom sporazumeli, da dosežemo mir in konec te vojske. Ali je mogoče vlada sklicala parlament v tem kritičnem času, da sklepa o miru? Niti besede nismo čuli o tem! Tik pred otvoritvijo zbornice smo prejeli noto zunanega ministra. Toda s takimi izjavami se le ententa nanovo izziva. Mirovne možnosti diktira le nemški imperializem. Zunanji minister pa govori o drugem miru, država si prepoveduje vsako vmešavanje v notranje zadeve.

Vlada je zato poslala parlament domov, da se ne govori o prehrani. Načelnik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec je že v novembru opozoril vlado na to, kako stojimo z žitom. Vlada pa je ta opomin ignorirala. Ona hoče le naložiti davkoplačevalcu še večja bremena.

Zato je zlobno zavijanje dejanskega položaja, če se trdi, da državi zaupanje odpovedujemo, če takemu ministrskemu predsedniku ne glasujemo za zaupnico. (Viharno odobravanje pri Jugoslovanih in Čehih.)

Poslanec dr. Verstovšek govori dalje o tajnih konvencijah med Dunajem in Berlinom in pravi: Podlago obojestranskih temeljnih dolob morajo zarisati zastopniki ljudstva.

Persekucije proti Jugoslovanom iz leta 1914 niso še popravljene. Uradne komisije so ugotovile, da so lastni oblastveni organi prizadjali strašne krivice Jugoslovanom. Seidler ni tekom leta za Jugoslovane nič napravil. Nasprotno. Dal se je zapeljati v velenemcev, da je pričel proti nam nove persekucije. Vsaka svobodna beseda se zatre. V slovenskem časopisu se konfiscirajo celo članki, ki branijo cesarja in cesarico pred napadi vsenemških listov. Slovenska zborovanja se zabranjujejo. Nemci pa smejo na slovenskem ozemlju svobodno zborovati proti nam. Jugoslovani se ne smejo več zavzemati za svojo lastno državo pod habsburškim žezlom. Nemcem pa je vse dovoljeno. Seidler je kriv razširjanja „vesti“ proti našemu popularnemu cesarju. K vsemu temu, kar so si nemški govorniki dovolili, je bil Seidler gluhi.

Poslanec dr. Verstovšek opozarja na meransko resolucijo iz meseca marca t. l., kjer se glasi, da nimajo Nemci vzroka navduševati se za državo, ki jih zanemarija. Solnogradčani so razobesili črne zastave, ko je Czernin odstopil. V Fürstenfeldu so odpovedali Karlov teden, ker je bil Czernin odstavljen. Mariborski občinski svet je prekrstil Magdalenenplatz v cesarja Viljema trg. Mesta in okraji so se obračali glede prehrane preko vseh oblasti na Nemčijo. n v takih razmerah si upa zunanji minister v današnji izjavi trditi, da je „vesti“ o cesarici razširjala ententa.

Slovani ne marajo Nemcev denuncirati. Oni stoje le z nasmehom ob strani. Hinavščina takozvanih „državi zvestih“ strank pa mora biti javno ožigosana. Jugoslovani zahtevamo, naj se takoj ustavi persekucije proti nam. Če pa hoče vlada še nadaljevati s preganjanji proti Jugoslovanom, bo naš narod še ta zadnji vihar mirno prebolel. (Viharno odobravanje pri Jugoslovanih.) — Poslanec Malik dela medklince. Predsednik ga pokliče k reči. Malik se s hudimi psovkami odstrani med splošnim smehom iz zbornice. Nato javi predsednik poslancu dr. Verstovšku, da je govorniški čas prekoračil in mu vzame besedo. Viharno odobravanje. Govorniku čestitajo.)

Glasovi o Seidlerjevem govoru.

„Grazer Volksblatt“ piše: Izjava ministrskega predsednika, da hoče vlada vstrajati pri nemškem kurzu, ni izzvala v krogu Nemcev — kar se nam zdi zelo čudno — nikakega navdušenja. Dočim brezpoznojni Seidlerjevi pristaši od samega presenečenja ne morejo priti k sapi in smatrajo Seidlerjevo osebo kot nekako narodno posestno stanje, pa so gospodsko-zbornični člani z železnim molčanjem poslušali njegov govor. Del vsenemškega časopisja proti nemške poslance, naj ne verujejo besedam viteza Seidlerja, ker mu manjka odločnosti. Nehote se moramo vprašati: Kaj se dogaja v nemškem taboru? Sedanja vlada stoji na zelo slabih nogah in nima večine.

„Slov. Narod“ piše: Seidler je javno prokla-

miral nemški kurz ter priznal, da je res ministrski predsednik von Teufels Gnauden, kakor mu je zaklical poslanec Zahradnik. Ako je špekuliral na to, da bodo slovanske stranke grmele samega ogorčenja, se je motil. Nekateri slovanski poslanci so mu sicer — priredili „topel sprejem“, pozneje pa so skoraj vsi zapustili zbornico in načelnik vlade je razvijal svoj „program“ pred praznimi klopi. Poslušalo ga je le nekaj vnetih nemških radikalcev in par naših vročerkvnežev, ki so kakor n. pr. poslanec Kalina z izvrstnimi medklici ubogega viteza spravljali vedno znova iz koncepta. Proglasitev nemškega kurza so sprejeli naši s hladno rezervo kot konstatacijo dejanskega položaja, kot priznanje, kako danes izgleda v državi.

Zagrebske »Novine« pišejo: »Kad čovjek čita govor ministarskoga predsjednika dra. Seidlera u carevinskom vijeću, onda mu sama od sebe dolazi na um rečenica: difficile est satyram non scribere! Doista nije samo državnička neopreznost, pomanjkanje diplomatskoga takta nego i ljuta ironija sa držana u ovim Seidlerovim riječima« (Na to citira list znani odstavek o nemškem kurzu).

Dunajska »Arbeiter Zeitung« od srede poroča med drugim sledeče:

Dr. Seidler se je popolnoma vdinjal nemškemu Nationalverbandu. Iz njegovega govora v torkovi seji je razvidno, da noče storiti niti poskusa, kako si pridobiti nenemške narode in sicer niti enega. Njegov govor preveva izključna želja, da bi si pridobil samo nemški Nationalverband. To, kar je hotel povedati, bi bil dr. Seidler lahko povedal drugače in sicer v obliki spravljivosti, ne pa z besedami, ki žalijo, torej z besedami, ki bi bile sicer zadovoljile — nemške meščanske stranke, ki pa bi Slovence ne bile užalile. Skratka povedano: Govoril bi naj bil tako, kakor mora govoriti avstrijski ministrski predsednik ter upoštevati dejstvo, da je Avstrija država, v kateri tvorijo nenemški narodi precejšnjo večino. Toda namenoma in s prav dobrim prevdarkom je govoril skrajno osorno-odbijajoče. Ako bi bil rekel, da je delitev Češke v okrožja odredba, ki bi naj nudila obema narodoma v deželi neko gotovo samostojnost ter da je namen te odredbe zboljšati upravo Češke, bi bil Nemce zadovoljil in Čehov ne žalil. Toda ne, tega ni storil, marveč je raje Čeha žalil in jih zasmehoval, češ, delitev Češke v okrožja je začetek novega nemškega kurza v Avstriji ter da je splošno kak drug kurz v Avstriji nemogoč! Seidler hoče žaliti avstrijske nenemške narodnosti z namenom, da si le pridobi slavo-spev nemških nacionalcev, pri čemer pa ne pomisli, da je njegova politična teorija — popolnoma pogrešena. Izjavil je namreč, da je staro in resnično reklo, ki pravi, da se v Avstriji ne more vladati brez Nemcev ali celo proti Nemcem. To je vendar nekaj samoumevnega, kajti nihče ne trdi kaj nasprotnega. Toda ravnotako je tudi res, da samo z Nemci ni mogoče vladati, ker so v manjšini, kar je ravno sedaj najbolj dokazano, ker Seidler nima nobene večine.

Dr. Seidler je postal nemškonacionalni ministrski predsednik, ker ne more več biti avstrijski ministrski predsednik. Naravnost ogabno je pa, kako nastopa v pozi velikega vsenemca s svojimi pretiranimi nemškonacionalnimi frazami. Ako bi bil vsenemški radikalni poslanec Wolf avstrijski ministrski predsednik, bi bil govoril kot tak bolj obzirno in pa bolj zmerno, kakor dr. Seidler, ki Wol-a le samo posnema.

Kar je dr. Seidler nameraval s svojim govorom, o tem pač ni nobenega dvoma. Bil je to govor moža, ki nima nobene večine in od tega dejstva, ki ni ničesar drugega, nego parlamentarna smrt, bi rad živel. Govoril je tako, kakor če bi hotel proglasiti svojo osebo kot nemško posestno stanje z namenom dovesti nemške meščanske stranke tako daleč, da bi napravile iz njegove osebe krizo kabineta ter jih dovesti tako daleč, da bi na noben način ne dovolile njegove demisije. S svojim vsenemškim govorom je hotel dr. Seidler doseči, da bi naj smatrale nemške meščanske stranke Seidlerjevo zmago za svoje zmago, njegov poraz pa za poraz nemških mešč. strank ter da bi naj temu primerno tudi postopale. Dr. Seidler se je vdinjal nemškemu Nationalverbandu z namenom, da se Nationalverband vdinja njemu. To je misel, katero je rodil ta njegov nemški govor in ki ni nič drugega nego politična špekulacija zelo dvomljive kakovosti. Toda ta zvijača se je Seidlerju, kakor je razvidno iz govora dr. Waldnerja, ki je govoril v imenu nemškega Nationalverbanda, posrečila precej dobro, kajti nemški Nationalverband se sedaj oklepa Seidlerja trdno kot skalo in bi raje žrtvoval parlament, nego plemenitega moža, ki je imel tak vsenemški govor. Dr. Seidler je sedaj vsled tega tako ojuhačen, da bi raje žrtvoval vso ustavo, nego samega sebe. Tak je avstrijski ministrski načelnik, ki si drzne se predstaviti začudenemu svetu kot prijatelj parlamenta.

Vedno bolj je jasno, da je dr. Seidler iz lastnega prepričanja že davno opustil upanje, najti v zbornici večino, kajti ako bi jo bil sploh hotel iskati, bi gotovo ne bil govoril tako, da se morajo čutiti užaljeni vsi nenemški avstrijski narodi. Po njegovem mnenju je dolžnost državne zbornice, da mu preskrbi večino, če pa tega ne stori, zagreši zločin kršenja svoje dolžnosti in se naj obsodi na smrt. V Seidlerjevi glavi gre pač vse narobe.

Nečuveno postopanje mariborske cenzure.

V št. 55. nam je c. k. državno pravništvo zaplenilo notico „Gibanje slovenskega delavstva“, katero smo dobesedno posneli po „Slovincu“. V današnji številki pa nam je politična in vojaška cenzura zaplenila velik del interpelacije Jugoslov. kluba z dne 16. julija 1918 o „političnih persekucijah na jugu.“ Besedilo interpelacije je cenzura tako zmrcvarila in razmesarila, da je nezaplenjeni del interpelacije sploh nerazumljiv. Včerašnji „Slov. Narod“ in drugi listi pa so smeli prinesti interpelacijo dobesedno. Sploh opažamo, da nam politična in vojaška cenzura zadnji čas zapleni vsako besedico, v kateri bi se čutilo nemštvo, vsenemci, ali politikujoči c. k. nemški uradniki ali vlada užaljene in drugače prizadete. Dočim pada bič mariborske cenzure neusmiljeno in kruto po naših listih, pa smeta „Marburger Ztg.“ in „Deutscher Montag“ ostudno in nesramno napadati Slovence, (glej: naš članek „Vojna posojila in nemški denuncijanti“) nas sramotiti in groziti. Da bije srce mariborskih gg. cenzorjev prav vroče za naše nasprotnike, smo vedeli že davno, a da se istočasno, ko se boža vsenemška-lutrovska glasila, nastopa takorekoč s pasjim bičem proti slovenskim listom, proti glasilom ljudstva, ki je v sedanji krvavi vojski potrpežljivo do-prineslo ogromnih in takih žrtev, kakor malokateri narod, proti takemu postopanju c. in kr. cenzure najodločneje protestiramo. Poskrbeli bomo, da bodo na najvišjih mestih poučeni o teh persekucijah mariborskih slovenskih listov.

Dr. Seidler in idealna vdanost za namene državne ukupnosti.

V uradnem poročilu o ekspezeju, ki ga je govoril ministrski predsednik dr. Seidler o priliki otvoritve državnega zbora dne 16. t. m. v poslanski zbornici, se nahaja tudi sledeči odstavek:

Glede pritožb o obsežni tihotapski trgovini ugotovi ministrski predsednik, da vzrok temu razmerju ni v nemarnosti upravne oblasti, temveč v obžalovanja vrednem pomanjkanju idealov, brezpogojne vdanosti za namene državne vkupnosti. Sicer se pa pomen pomanjkljivosti, ki jih ima naš vojno-gospodarski sistem, preceňuje. Nikakor ne branim onih, ki nočejo verovati, da morajo tudi oni prenašati težave vojne in ki znajo z denarno mošnjo v roki doseči, da v vojni ne živijo mnogo slabši kakor v miru. Dočim so stotisoči izročeni lakoti in bedi. Tu se gre za zločin, ki se mora z moralčnega stališča mnogo strožje obsojati, nego se je to godilo dosedaj.

Tako je govoril isti dr. Seidler, ki dobiva iz grajščine Chotyčni pri Taboru vsak dan 5 l mleka in 8 kg svežega masla. To vse seveda iz samega idealnega, brezpogojnega navdušenja za namene državne vkupnosti. To mleko in maslo seveda ni v nikaki zvezi s polno denarno mošnjo in stotisoči onih, ki so izročeni lakoti in bedi. To tudi ni nikak zločin, ki bi se moral obsojati z moralčnega stališča strožje nego se je to godilo doslej, ker so to stvari, ki pomagajo dr. Seidlerju, da lažje zdrži na stolu ministrskega predsednika kot eksponent vsenemških šovinistov.

Položaj na bojiščih

Dne 15. julija so začeli Nemci na zapadu z novo ofenzivo in sicer na črti Chateau-Thierry — Eperney ob reki Marni, kjer se jim je posrečilo prekorakati to reko. Nemci so dosedaj vjeli 18.000 ententinih mož. Nemška ofenziva je po soglasnih angleških in francoskih pritiskih baje že ustavljena. Hudih bojov se udeležujejo tudi številne ameriške čete. — V Italiji in Albaniji položaj neizpremenjen.

Med kot začimba.

V „Slov. Čebelarju“ (v zadnji številki minulega leta) je članek pod naslovom „Ženske čebelarice.“ Članek je priobčil vrh „Čebelarjev“ sotrudnik, ki je prevzel v svojo varstvo več čebelnjakov vpoklicanih čebelarjev. Med drugim piše: „Večja dela opravljam jaz, manjša pa prav dobro žene v vojake poklicanih. Žena Urška ima moža in sina pri vojakihi. Oba sta bila vneta čebelarja. Ko pride nekoč zopet dotični čebelar, da bi pregledal svoje čebele, vpraša ženo med drugim: „Ali ste prodali kaj medu, ali ga še imate doma?“ Žena mu odgovori: „Prodala ga nisem, ker ga rabim sama za otroke in za-se. Poprej sem bila bolehná, šibka, da sem le z veliko težavo delala. A odkar pa po malem vsak dan uživam med, sem spet čvrsta, močna in zdrava, da z lahkoto opravljam vsa dela. Med mi je dal zdravje in moč. Kaj bi jaz revala počela pri tej strašni druginji in lakoti, ako ne bi imela medu? Zaklati sem morala oba prašiča, ker jima nisem imela več kaj dati. Dobila sem samo 8 kg slanina, ki jo moram hraniti za poletno delo.“ — „S čim pa zabelite jedila?“ jo vpraša čebelar. — „Moja edina zabela za jedila je med. Na kuhan krompir in žganjce, celo na kuhano zelje in na vsako jed denem žlice ali dve v kozici segretega medu in pojemo vse z največjo slastjo. Poglejte moje tri otroke, kako so rdeči, rejeni in zdravi. Ali se jim kaj pozna, da sedaj vlada druginja in lakota?“ Te vrstice sem posnel zato iz „Slov. Čebelarja“, ker bi mogoče bile sedaj marsikateri družini v korist. Kako bo družina, ki še za-se pripravi premalo živeža, pitala še svinje? Pa kje in kako si bo kupila začimbo za celo leto? Veliko je družin, katerim se godi enako, pa veliko je tudi med temi takih, ki golijo tiste pridne in marljive živalice (čebelice) in jim nabirajo tiste zlato rumene kapljice sladke strdi. Torej si lahko slajšajo svoja jedila z medom kakor omenjena žena, če ga imajo doma. Sicer je sedaj tudi med dobil visoko ceno. Pa kako tudi ne, saj nam služi kot hrana in zdravilo. Med se spremeni najhitreje v kri in je zelo redilen.

Dokazano je, da je med bolj redilen, kakor goveje meso. Znano je pa tudi, da je dobro domače zdravilo za mnoge manjše bolezni, zato se tudi toplo priporoča slabokrvnim in bolnim na pljučah. Vsprico vsemu temu pač zasluži častnega mesta in večje pozornosti, posebno v teh časih. Saj čebelarstvo je najlepša podoba kmetijstva, je najprijetnejša in tudi najnedolžnejša zabava. Kranjska, Stajerska, Koroška, ki po vsem svetu slovijo zaradi izvrstne čebele, so večidel čebelarstvu ugodne. Zalkaj bi zamenjali to izvrstno in občudovanja vredno živalico, ki je vzor pridnosti, varčnosti, snage in reda? Le opazuj vse te njene lastnosti! Občuduj nad njo in še posebej v njenem bivališču modrost Vsmogočnega! Nobena človeška roka ne naredi tako krasne, pravilne stavbe, kot je izdeluje umna čebela. Kako lepa je vsaka posamezna celica, kako krasen celi sat. Čebela so vrle domoljubkinje in med, ki ga z velikim trudom nanesejo in vosek, ki ga izotijo, je dragocena reč.

Najdeš pa li človeka, ki bi oboje znal za dostno ceniti? Kristijan, ali ti ni znano, da, ko odpiraš svoje srce Bogu med sv. mašo, gore čebelnovoščne sveče na oltarju? Ali ti ni znano, da je brez luči čebelnovoščne sveče prepovedano maševati?

To za zdaj v spodbudo slovenskemu ljudstvu, da bi se v večji meri oprijelo umnega čebelarstva.

F. Z., Čebelar.

Politične vesti.

Državni zbor. V torek dne 16. julija se je po štirimesečnem odmoru zopet vsila prva seja zbornice. Poslanci so bili zbrani skoro polnoštevilno. Ko je stopil v zbornico dr. pl. Seidler v spremstvu ostalih ministrov, je nastal v vrstah čeških in jugoslovanskih poslancev velik hrup in klici: »Ven z Seidlerjem!« »Minister vislice!«, »Minister po Teuflovi milosti!« i. t. d. Ko se je hrup nekoliko polegel, je kot prvi govoril dr. Seidler. Glede zunanje politike je rekel, da se nima k zunanji izjavi zunanjega ministra grofa Buriana ničesar dostaviti, glede notranje politike je pa govoril tako, kakor bi bil govoril vsenemški radikalec Wolf, ako bi bil ministrski predsednik. Njegov govor priobčimo v izvlečku na drugem mestu. Za Seidlerjem je govoril Čeh Tušar, ki je naglašal, da bo Seidlerjev govor znova razpalil narodnostna nasprotstva v Avstriji. Naslednji govornik vsenemcev dr. Waldner ni imel k Seidlerjevim izvajanjem pravzaprav ničesar dodati. Govoril je nato poslanec dr. Verstovšek, ki je ostro obsojal preganjanje Jugoslovancev ter delovanje sedanje vlade. Tudi njegov govor priobčimo na drugem mestu. Nemški socialni demokrat dr. Ellenbogen je protestiral proti sklenjenemu miru v Brestu-Litovskem ter očital vladi, da še dosedaj ni predložila zbornici sklenjenega miru. — V torkovi seji zbornice se je pričelo prvo čitanje državnega proračuna. Načelnik Poljskega

kluba poslanec dr. Tertil je izjavil, da bo odvisno glasovanje Poljakov o državnem proračunu od zupanja do tiste vlade, ki bo takrat na krmilu, ko se bo vršilo glasovanje. Nemški poslanec dr. Ofner je podal izjavo, da bo njegova stranka le s težkim srcem glasovala za državni proračun, ker nima do Seidlerjeve vlade nobenega zaupanja. Italijanski poslanec dr. Conci je izjavil, da bo glasoval proti državnemu proračunu, pač pa bo glasoval za to, da se spravi dr. Seidler na zatožno klop. Posebno ostro je govoril proti vladi Poljak Daszynski.

Dr. Seidler nima večine. Na vso moč se trudi da bi priobčil še par poslancev. Doslej ima zagotovljenih 210 glasov in sicer 179 Nemcev (brez socialnih demokratov), 28 Ukrajincev, 5 Rumunov, 4 Italijane (na čelu dr. Faidutija in dr. Bugatta) in 3 divjake. — Opozicija šteje 247 in sicer 95 Čehov, 82 Jugoslovanov, 77 Poljakov, 39 nemških social-demokratov, 4 Italijane. Prepričani smo, da bosta po Seidlerjevem govoru tudi dr. Šuštersič in Jaklič glasovala z opozicijo, če le imata kaj narodnega čuta v sebi. Razlika znaša torej 37 glasov.

Dr. Wichtl na Pohorju. Od Sv. Lovrenca nad Mariborom se nam piše: Dne 11. t. m. je bilo tukaj v gostilni J. Novaka zborovanje nemškutarjev. Od glavarstva je bil ta shod prepovedan, a kdo bo pazil na to! Zdaj na vso moč tajijo, da niso zborovali in sleparijo, da poslanec Wichtl, ki bi imel govoriti, celo prišel ni; mi pa predobro vemo, koliko resnice se zve od nemčurjev. Ob 1/8. zvečer je bil začetek; zbralo se je okoli 25 lovrenčških »Deutschgesinnten«, ki mislijo, da bodo ugonobili Jugoslavijo in celo Avstrijo preustvarili po svojem okusu. Nastopil je poslanec Wichtl kot govornik, menda ga je ravno v tistem trenutku veter prinesel in govoril je čez 1 uro. V prvi vrsti je obsipal Jugoslovane s podlimi in nedostojnimi priimki po fini nemški oliki (masariki, veleizdajalci i t. d.) potem se je spravil čez Čeha. Evo: Čehi so najkru-tejši narod v Avstriji in zahtevajo celo svojo lastno državo, katera naj bi obsegala ne samo Češko, ampak tudi Moravsko, Ogrsko do Donave, Nižje-Avstrijsko do D. z mestom Dunaj in še en del Saškega. In kako bi se godilo v tej državi biva-jočim Nemcem, si niti misliti ne moremo. Grozno bi bili preganjani, mogoče bi jih celo izgnali ali umorili. Na vso moč je povzdigoval Czernina in o Seidlerju je dejal: »Ne moremo reči, da je eden najboljših min. predsednikov, pa za nas se vendar dobro postavlja, zato mu bodimo zvesti.« Socialni demokrati so najnevarnejši avstrijski dinastiji; to ni drugo: kakor tolpa prostozidarjev in njih poglavar je papež v Rimu in on je kriv vojske in celega svetovnega gorja. (Hudobna laž in obrekovanje te protestantske duše sv. Cerkve ne bo premagala.) Dalje je trdil: »Predvsem hodi omenjeno, da je Avstrija svojemu pozivni blizini naše edino upanje je, če se ozremo v Nemčijo; le od tam pričakujemo rešitve. Tam živita naša slavna moža Hindenburg in Ludendorff, ki nam obljubljata »Siegfrieden«, in tema pač smemo zaupati. Ko bo zasijala srečna zmaga za Nemčijo, bo padala senca tudi na Avstrijo. in tedaj bomo mi nemškonacionalci zopet lahko dvignili glave in zrl v presrečno bodočnost. Končno je še zadovoljno naglašal: Kakor Vam je že menda znano po časopisih, so zdaj v Prusiji aretirali mnogo Slovanov in mislim, da tam preiskave ne bodo trajale 1 1/2 leta, da bi bil končno kdo oproščen, ampak bodo menda kmalu prejeli zasluženo plačilo. — Sledilo je še več neumnosti, a jih ni vredno popisati. Slednjič je zadonel »Heil« veli-kanske (!) množice, ploskati pa so pozabili.

Hötendorffovi načrti. Cesar je odstop maršala Conrada Hötendorffa sprejel in ga povzdignil v grofovski stan. Na njegovo mesto pride kot poveljnik tirolske armade skupine nadvojvoda Jožef. Za poveljnika neke druge (?) armadne skupine pa je imenovan grof Schönburg. — »N. Fr. Pr.« piše, da je maršal Hötendorff mnogo deloval tudi izven-vojaško. Imel je v začetku vojske neomejeno oblast nad celo državo. Conrad je protestant in velik Ne-mec po rojstvu in mišljenju. List piše potem: Feld-maršal je bil med onimi možmi, ki so v podčen-jevanju zgodovinskega razvoja menili, da je vojna najboljša prilika, da se s kladivom, ki pada po sovražnikih, na mah in do temelja pre-ustroji cela monarhija (v nemškem duhu op. ur.). Kdo more povedati, če bi se mu to po sijajni zmagi ne posrečilo? Te sreče pa feldmaršal ni do-čakal.

Seidlerjeva tajna pogodba z Ukrajinci. Krakov-ski list »Nova Reforma« objavlja besedilo tajne po-godbe, ki jo je baje sklenil avstrijski ministrski pred-sednik dr. Seidler z Ukrajinci. V tej pogodbi se pravi: »Ker je Ukrajina priznala v Ukrajini bivajočim manjšinam, med njimi tudi Poljakom, najdalekosež-nejo avtonomijo, izjavljamo tudi mi, da zagotovimo kulturni in nacionalni razvoj onih delov ukrajinske-ga naroda, ki žive na avstrijskem ozemlju in v svr-ho ožjega zblizanja države, da se najdalje do dne 31. julija t. l. v parlamentu vloži zakonski načrt o stvoritvi posebne kronovine iz Bukovine in onega de-la vzhodne Galicije, v katerem v pretežnem številu prebivajo Ukrajinci. Avstrijska vlada uporabi vsa ustavna sredstva, ki so ji na razpolago, da se uvel-javi ta načrt potem parlamenta.

Tedenske novice.

Na znanje. Do sklepa uredništva (ob 11. uri) še nismo dobili dunajske pošte, niti brzojavnih in telefoničnih poročil. Izostali so tudi dunajski in graški listi; tako da novejših dogodkov nismo mog-li spraviti v list.

Zlatomašniki. Prihodnji petek, dne 19. julija, slavijo zlati mašniški jubilej naslednji vlč. gg. iz lavantske škofije: Janžek Edvard, vpokojeni župnik pr. Sv. Marjeti pri Rimskih toplicah; Lenart Ivan, nadžupnik in kn.-šk. duhovni svetovalec v Šmartinu pri Slov. Gradcu; Probst Jožef, vpokojeni župnik na Muti, sedaj živeč v pokoju v Gradcu; Slander An-ton, častni kanonik, kn.-šk. duhovni svetovalec, de-kan, župnik, imejitelj vojnega križca za civilne za-sluge II. razreda, član okrajnega šolskega sveta v Staremtrgu pri Slovenjgradu. Zlatomašnikom želi-mo še biserni jubilej!

Tridesetletnica mašništva. Letos obhajajo 30 letnico mašništva naslednji gg. preč. g. Franc Mo-ravec, slolni župnik in kanonik v Mariboru; vlč. gg. Bolkovič Anton, župnik v Artičah, Cerjak Franc, kaplan pri Sv. Križu pri Slatini, Cinglak Jakob, kaplan v Vojniku, Kitak Jakob, župnik v Šmartinu za Dreto, Lekš Franc, župnik v Lučah, Marinič Jakob župnik v Majšpergu, Sušnik Ivan, računski revident v Mariboru, Svet Alfonz, dekanjski upra-vitelj in župnik pri Sv. Vidu pri Ptaju, Vračun Franc, župnik v Šmiklavžu pri Slovenjem gradu, dr. Anton Medved, c. kr. profesor v Mariboru, Vre-že Janez, c. kr. profesor v Mariboru in Zupancič Donat, kapucinski provincijal v Celju. Želimo vsem v. č. gospodom, da dočakaajo 50 letnico mašništva!

Koroške novice. Zloglasni »bauernbund« zbo-ruje dne 21. t. m. v Labudu, torej prav ob jezi-kovni meji. Po znanem receptu bosta hujskala dež. posl. Grössbauer in celovski urednik Lackner, eden najglasnejših vsenemških hujskačev. Nemcem je dovoljeno vse, Slovenci se ne smejo niti braniti. Kako dolgo še?! — Dvorni svetnik pl. Possauner je pri zadnji seji gospodarskega sveta izjavil, da zato ni bilo žita iz Ukrajine, ker se nismo držali tamošnjih židov. Žid Kerzendoht da bi bil proti primerni nagradi gotovo vse poskrbel. Tudi stališče, — primerno naši vladi! — Na Beligori nad Etten-dorfom je dne 7. t. m. na dopustu bivajoči vojak Filip Eberl vžreperu prebodel kmetico Marijo Hub-man na Gundišu z bajonetom, da je mrtva oble-žala na mestu. Težko je ranil tudi njenega moža, ki je ženi prišel na pomoč in dva druga možka, ki sta mu hotela odvzeti bajonet. Morilec je ušel. — Svoji službi je odpovedal notar Janez Tschebull v Beljaku. Rodom Slovenec je bil vedno v vrsti narodnih nasprotnikov.

Drznost čez mero. Župan občine Studenci pri Mariboru, advokat in hrvatski sin dr. Jurič, je dal povelje, da morata občinski sluga in pisar sloven-ski del plakatov in uradnih odlokov, ki jih pošilja občini okr. glavarstvo, odrezati ali pregrniti. To se dogaja tudi v nekaterih drugih občinah. Kaj pravi k temu okrajno glavarstvo? Če še bo Jurič na-prej tako nastopal, zahtevamo, da ga politična ob-last eksemplarično kaznuje in da se ga odstavi ter imenuje na njegovo mesto Slovenca-komisarja.

Starim sotrudnikom »Zore.« Uredništvo se ob-rača do vseh starih sotrudnikov in vseh onih, ki mislijo sodelovati s svetom in dejanjem pri glasi-lu našega katoliškega dijaštva, naj pripravijo svo-je rokopise z aktualno vsebino do srede avgusta. Leposlovna priloga bo odprta samo našim prijate-ljem srednješolcem, zato naj tudi oni poiščejo med svojimi rokopisi najboljše. Tovariši, list bode tak, kakoršnega si boste sami napisali! Dolžnost in čast naših vrst in življenjske zahteve našega pokreta nas nujno in neizbežno silita, da posvetimo listu spet vso svojo skrb in ljubezen. Naslov uredništva

se sporoči pravočasno. S starim pozdravom: »Bog in narod!« — Uredništvo.

Poročnik Šturm padel? »Slov. Narodu« poro-čajo z bojišča: »V zadnjih težkih bojih zapadno od Monte Asolone je padel vrli domoljub poročnik Jakob Šturm, doma iz Slov. Bistrice. Ogenj in pla-men sta bila vse za njega, a sedaj mu je prere-zala sovražna krogla nit mladega, nadebudnega življenja!« — Naše uredništvo še ni dobilo urad-nega potrdila o smrti poročnika Šturma. Če pa je ta vest »Sl. Nar.« resnica, tedaj pa je zadel naš slovenski narod huda, težka izguba. G. Šturm je bil prepojen žive narodne zavesti, deloval je kot dijak žilavo v katoliškonarodnih organizacijah, po-sebno pri mariborskem Orlu. Svetila junaku večna luč!

Umrli je dne 7. t. m. v hönvedni rezervni bol-nici št. 8. vojna pošta 494. g. Bruno Flis, nadporoč-nik nekega topniškega polka, na ranah, ki jih je za-dobil na laškem bojišču ob Piljavi. Pokojnik je bil blagega srca in trdnega značaja. Pri svojih tovari-ših gimnazijskih kakor tudi bogoslovskih let je bil vedno priljubljen. Naj Ti bo, dragi Bruno, tuja zem-ljica lahka!

Na gostiji Roškar-Gornik na Malni pri Sv. Juriju v Slov. gor. so gostje darovali 247 K za narodne namene 147 K dobi Tiskovni dom 100 K pa slovenska šola v Mariboru. Hvala zavednim gostom!

Narodnega greha so krivi oni, kateri so si s pomočjo gesla »Svoji k svojim« pridobili premoženja, sedaj pa, ko bi tem lažje delovali za narod, se iz malomarnosti odtegujejo svojemu podjetju, samo da mirno uživajo bogastvo, do katerega jim je pripomo-glo slovensko ljudstvo. Ni večje izdajice, nego je ti-st, kateri zbeži od zastave, torej vstrajaj vsak do konca na svojem mestu!

Odlikovanja. Za pospeševanje vojnih posojil so bili s pohvalnim pismom odlikovani: Josip Jaklič, u-čitelj, Dolenjavas; Jurij Klančnik, župan, Konjice; Rudolf Kofler, učitelj, Vitanje; Ludovik Koželj, nad-učitelj, Sv. Peter; dr. Josip Kronvogel, višjesodni svetnik, Sv. Lenart v Slov. gor.; Marko Kropelj, žu-pan, Sv. Kungota na Pohorju; Friderik Marinič, u-čitelj, Sv. Boltenk v Slov. gor.; dr. Anton Medved, duhovni svetovalec in profesor veronauka, Maribor; Josip Mešiček, nadučitelj, Sevnica ob Savi; dr. M. Michl, vodja ekspoziture, Mozirje; Franjo Matek, c. kr. poštni nadoficijal, Celje; Julij Ogrizek, nadučit., Brežice; Franc Planinc, župnik, Sv. Boltenk na Ko-Karel Preskar, župnik, Kapele; Matevž Presker, žu-pan, Rajhenburg; Bogomir Probst, učitelj, Velenje; dr. Franc Pupacher, okrajni sodnik, Ormož; Franc Ramšak, učitelj, Sv. Urban; Jakob Rauter, župnik, Pilštanj; Anton Ravšl, župnik, Cirkovce; I. Reich, nadučitelj, Sv. Janž na Drav. p.

Najdene relikvije v Pragi. V praški stolni cer-kvi sv. Vida so v kapelici, posvečeni sv. Žigi, po-pravljali oltar. Pri tem popravilu so našli pod oltar-jem umetno izdelano in izrezlano škafličico iz slonove kosti, v njej pa dele zemeljskih ostančkov sv. Žige in potrdilo cesarja Karla IV., da so te relikvije ze-meljski ostančci sv. Žige.

Lakota v Istri in srbske koze. Na Kvarners-kih otokih vlada največje pomanjkanje živil. Otroci in slabotni ljudje umirajo lakote, zlasti na otoku Kr-ku, odkoder prihaja redno vsak dan parobrod na Re-ko in z njim uboge matere, da poiščejo za drag de-nar najpotrebnejših živil za svojo deco. Pred odho-dom pa jih preišče reška državna policija in jim od-vzame (konfiscira) za svoje želodce vse, kar so si s težavo nakupile. Avstrijske oblasti so zato poskrbele v enajsti uri, da dobi otok Krk 220 koz iz kraljevine Srbije. Kozе so srečno pripeljali v Trst, kjer so jih nalozili, ne da bi jim dali kaj hrane, v železniške vo-zove in jih odposlali na Reko. Ko so tu odprli vo-zove, so našli 71 koz mrtvih. Ostale so morale ostati še tri dni na Reki, kjer jih je poginilo še 44. Predno pa so jih vkrcali na parobrod, so jih morali zaklati še 21 v sled slabosti. Tako je prišlo le 34 srbskih koz na otok Krk. Pač čudne razmere, ki pričajo o skr-bi naše avstrijske »vlade« za našo ubogo in lačno ljudstvo!

Starostna meja za sodnike. Justični minister je predložil državni zbornici zakonsko predlogo, ki do-loča starostno mejo za sodnike. Sodniki, ki so dose-gli starost 65 let, stopijo v pokoj. Za senatne pred-sednike najvišjega sodišča je starostna meja določe-na na 67 let. Za prvega in drugega predsednika naj-višjega sodnega dvora in za predsednike deželnih nadsodnišć pa ni določena nobena starostna meja.

Vojaške oprostitive. Glede provizorično do dne 15. julija t. l. vojaške službe oproščenih učiteljev, za frontno službo nesposobnih, se opozarja z uradne strani, da treba za nadaljnjo oprostitve predložiti službenim potom nove prošnje. Čakalno dovoljenje sme obsegati 10 tednov od dne 15. t. m. dalje. Strel-flour poroča, da se imajo po ukazu vojnega minist-ra z dne 30. junija št. 135.341 deželnovladni urad-niki in drugi organi javne varnostne službe opro-s-titi vojaške in črnovojniške službe, izvzemši letnike 1894 do 1900. Medicoinci z najmanj 8 efektivnimi se-mestri se imajo pridržati v zaledju, da morejo kon-čati svoje študije. Tekom poletnih počitnic se imajo uporabljati v sanitetni pomožni službi.

Jugoslovanski klub in Češki Svaz za učiteljstvo. Poslanca dr. Korošec in Stanek sta peljala delegacijo slovanskih učiteljev k naučnemu ministru, kateremu so predložili in obširno razložili učiteljske zahteve. Ministrstvo izjave in pa dejstvo, da je v najkrajšem času pričakovati tozadevnih sklepov obeh zbornic, utemeljujejo upanje, da bodo zadva vendar že enkrat ugodno rešena.

Koncert v Slov. Bistrici. 21. dan t. m. obeta postati častni sestanek zavednih narodnjakov pri gledališki predstavi in velikem koncertu, katerega priredi slovenjebistriška Čitalnica s sodelovanjem mariborskega Dramatičnega društva v hotelu Avstrija v Slov. Bistrici. Priglašajo se že gostje od vseh štirih strani ki si želijo umetniškega užitka, petja in gledališča, ki si hočejo razodevati svoje želje in težnje ter velikodušno položiti mal dar na oltar ljubezni in usmiljenja za najrevnejše vseh revežev, to so naši slovanski junaki, ki so darovali za vero, dom, cesarja svoje najdražje posvetno blago: luč očesa — Na častno svidenje ob pol petih popoldne prihodnjo nedeljo! — Odbor.

Kolajna za ranjence. Naša vojska je ustanovila novo vrsto kolajne in sicer kolajno za ranjence. Pravico do kolajne za ranjence imajo vse tiste vojaške osebe, ki so bile na katerikoli način ranjene, ali pa ki so vsled posledic vojne trpele škodo na zdravju in sicer na bojišču, terej vsi invalidi. Nova kolajna je okrogle oblike in iz sive kovine na trikotnem v zelenem traku, obrobjenim s 5 mm širokim rdečim robom.

Dva nova vlaka. Iz Maribora vozi od 15 t. m. proti Gradcu osebni vlak ob 7. uri 4 minute zjutraj. Med Spielfeldom in Mariborom pa vozi od slej drugi osebni večerni vlak. Iz Spielfelda o pe lje zvečer ob 8. uri 30 minut, dohod v Maribor ob 9 uri 4 minute. Večerni vlak iz Ljutomerja ima zvezo s tem vlakom.

Obnovite naročnino. Kdor se ni obnovil naročnine za »Stražec«, naj to nemudoma stori, ker mu bo sicer list ustavljen. Naročnina znaša za celo leto 12 K, za pol leta 6 K za četrt leta 3 K in se pošilja na naslov: Upravišтво »Stražec«, Maribor.

Dopis

Maribor. Prihodnji leden bo naše mesto vse dni — brez kruha. Dobih ga bodo samo težki delavci.

Maribor. Mariborska policija se je pomnožila z 16 vojaki-podčastniki.

Hoče. Bralno in gospodarsko društvo priredi v nedeljo, dne 21. julija, popoldne ob štirih in zvečer ob osmih pri g. Pfeiferju burko »Za letovišče.« Kdor se želi nasmejati in malo razvedriti, naj pride. K obilni udeležbi vabi odbor!

Jarenina. Ciril-Metodova slavnost v nedeljo, dne 14. t. m., je dobro uspela, posebno v gmotnem oziru. Čistega dobička, ki se bo razdelil v narodne namene, je nad 800 K. Čast in hvala radodarnim Jareninčanom, ki so z odprtimi rokami darovali za narodno stvar. Udeležba ni bila ravno majhna, a bila bi lahko veliko večja. Take ljudske slavnosti so najboljša prilika, kjer naj bi slovenska inteligenca in slovensko kmetstvo ljudstvo prišlo v medsebojen stik, da bi drug drugega spoznali in bi se vzajemno navduševali za narodne ideale. Zato naj bi se zavedal vsak Slovenec, bodisi inteligent, bodisi kmet, da je njegova narodna dolžnost podpirati, sodelovati in obiskovati take prireditve in slavnosti. Hvala vsem sodelovalnikom, posebno pa sosedoma g. Knupležu in g. Vauda, ki sta nam Jareninčanom požrtvovalno prihitela na pomoč s svojimi izbornimi močmi.

Ruše. Družba za Potravske podružnice slov. Branjskega distriktja z letu 1917 se vrši v nedeljo, dne 28. julija, v gostilni g. Frisca Glaserja na Smolniku ob 1. oziroma 2. uri popoldne po sledečem vsporedju: 1. Pozdrav in otvoritev. 2. Poročilo tajnikov. 3. Poročilo blagajnikov. 4. Nova društvena pravila. 5. Predlogi. Oziraje se posebno na 4. točko dnevnega reda, prosimo obilne udeležbe. — Načelnistvo

Ruše. Od Sv. Aneha bomo šli v nedeljo 21. t. m. popoldne v Slov. Bistrico. Skupen odhod od Aneha se bo odločil v nedeljo vrh Pohorja.

Gradec. Dne 17. t. m. je bila na tukajšnjem vsenčljišču sponzorirana (promovirana) za »magistro pharmaciae« gošč. Milica Jezovšek z Vranskega. Imenovana je menda prva Slovenka na Štajerju, ki je v lekarski stroki dosegla to čast.

Središče. Pred kratkim je bil odlikovan narednik Fran Dečko s srebrno hrabrostno kolajno. To je njegovo tretje odlikovanje. Nahaja se že od začetka vojne zmiraj na bojišču.

Stročjavar pri Ljutomeru. Umrla jo po daljši, mučni boleznici gošč. Ana Makuc, begunka iz Gorice. N. p. v m.!

Leskovec pri Ptuj. Kmetijska podružnica za okolico Ptuj je priredila v nedeljo, dne 14. t. m., pri nas gospodarsko zborovanje, na katerem je predaval petovalni učitelj Kmetijske družbe g. M. Lešnik o prostovoljni oddaji zrnja in krompirja letošnje žetve. Po zborovanju se je vršil v šoli sestanek vseh županov in obč. odbornikov okoliških občin. Vse občine so se izrekle za prostovoljno oddajo.

Sv. Urban pri Ptuj. G. Ivan Vojsk je podpisal 40.000 K 8. vojnega posojila.

Središče. Družba za zvezo ima v nedeljo, dne 21. t. m., popoldne po večernicah, svoj mesečni shod. Pridite v obilnem številu!

Ptuj. Kmetijska podružnica za okolico Ptuj priredi v nedeljo 21. julija po jutranji maši pri g. Klemetiču gospodarsko zborovanje. Kmetovalci pridite!

Svetinje pri Ormožu. V nedeljo, dne 21. t. m., se vrši po rani službi božji v svetinjski šoli zborovanje vseh posestnikov iz občin Mihalovci, Veličane in Zerovinci, isti dan popoldne ob dveh pa v runečki šoli za posestnike iz občin Lahovci in Rumeč. — Na teh zborovanjih bo poročal zastopnik Kmetijske družbe o novem načinu oddaje zrna ter se bo vršilo o tem predmetu razgovor. Vsi posestniki in posestnice pridite polnoštevilno!

Hajdin. V Društvenem domu na Hajdinu bo v nedeljo, dne 21. t. m., popoldne po večernicah gospodarski shod Kmetijske družbe zaradi prostovoljne oddaje zrnja. Ker je ta shod velike važnosti za vas gospodarje, zato pridite vsi. Naj pridejo tudi gospodinje in mladina; lahko se še tudi o drugih za sedanje čase važnih in koristnih rečeh pogovorimo. Na shod pride zastopnik Kmetijske družbe. Svojo udeležbo je tudi obljubil znani veščak g. dr. Otmar Pirkmajer o. kr. namestniški koncipist in vodja okrajne gospodarske urada v Ptuj.

Ptuj. Ker se na Ptuj prijetno zvezo s Slov. Bistrico, pozivamo vse zavedne Slovence v mestu in okolici, da se udeležijo narodne slavnosti v Slov. Bistrici prihodnjo nedeljo.

Sp. Nova vas pri Slov. Bistrici. Dne 15 t. m. je med vožnjo padel z lokalnega vlaka sprevodnik Janžur iz Sp. Nove vasi. Olezal je takoj nezvesten in čez nekaj ur umrl. Pokojni je bil odločen in zaveden Slovenec. N. p. v m.!

Slov. Bistrica. Vroči julijski čas imenujejo humoristi tudi »pasji dnevi.« Ker imajo v tem znamenitem času sodnije takozvane sodnijske počitnice, hoče tudi naša sodnija pokazati kljub vročini svojo duhovitost. Na sodnijskem hodniku so namreč razobesili tablico z napisom: »Gerichts-Ferien: Sodniški prazniki.« Odločno izjavljamo, da ne trpimo takšnega mrcvarjenja in smešenja naše mile slovenščine!

Poljčane. Prihodnjo nedeljo, dne 21. jul., vsi v Slov. Bistrico!

Sv. Peter na Medvedovem selu. Pri nepozabni Ciril-Metodovi slavnosti dne 7. t. m. so dekleta Dekliške Zveze med udeleženci nabrala 252 K za gladojuče jugoslovanske otroke, v cerkvi se je pri darovanju nabralo 60 K tako da smo v preblagi namen odposlali 32 K.

Sladkagora. V nedeljo, dne 21. julija, popoldne po večernicah obhaja naše Izobraževalno društvo svoj občni zbor, na katerem bo imel poučni govor župnik Gomilšek.

Teharje. Poučno zabavna prireditev našega izobraževalnega društva zadnjo nedeljo je nad vse lepo uspela. V krasno okinčanem salonu g. Šušteriča se je zbrala v obilnem številu osobito naša mladina ter pozorno sledila govoru svojega voditelja g. dr. Hohnjeca, ki je navdušeno govoril o veliki naši bodočnosti in v emal mlada srca za velike misli, ki bi se jih naj oklenila z vso močjo svoje duše ravno slovenska mladina. Domači pevski zbor pa je dal duška z dobro naštudirano skladbo »Jugoslavija prihaja« čustvom ki so prevevala naša srca. Še en lep pojav tega dneva mora zabeležiti naše društvo. Slavno celjsko pevsko društvo se je odzvalo njegovemu povabilu v najobilnejšem številu, zapelo veliko krasnih skladb katere je občinstvo

poslušalo z velikim odobravanjem. Pevsko društvo, prhitelo si z veseljem na lepe slovenske Teharje, pomnožilo si v naših srcih ljubezen do slovenske pesmi in s tem ljubezen do našega naroda in do velike Jugoslavije. Hvala Ti!

Sv. Martin pri Slovenjgradcu. V ponedeljek, dne 22. julija, obhajamo za vso župnijo razveseljivo slavo, petdesetletnico mašništva velečastitega gospoda nadžupnika Ivana Lenart. Ta izredni jubilej vzornega duhovnika in blagega rodoljuba nam bo dal priliko, da mu skazemo svoje spoštovanje in svojo hvaležnost. Naša iskrena želja je: Bog ga varuj in ohrani še dolgo, dolgo časa!

Gornjigrad. Bralno društvo in narodna čitalnica ponovita na splošno željo v nedeljo dne 21. t. m. igro »Deseti brat«. Uprozoritev se vrši v graščinski dvorani po večernicah ob 8. uri v dobrodelne namene. Se vabi k obilni udeležbi.

Sv. Lenart nad Laškim. Pretekli torek ob 1 uri 52 minut popoldne smo čutili tukaj močen in par minut trajajoč bobneč potresni sunek.

Vesti, došle ob sklepu uredništva.

Nove interpelacije Jugoslovanskega kluba. Jugoslovanski klub je vložil že v prvi seji 6 nujnih in 62 drugih interpelacij. Nekatere bomo objavili v celoti. V seji državnega zbora dne 17. julija je bilo vloženih zopet več interpelacij, med drugimi naslednje: 1. poslanec dr. Karel Verstovšek in tov. na domobranskega ministra

2. posl. dr. Verstovšek in tov. na justičnega ministra radi pristanskega postopanja posameznih nemškonacionalnih sodnikov na slovenski zemlji. — Interpelacija se obrača posebno proti nedoslednosti, s katero se izvaja naredba o navijanju cen. »Tatove se opušča, tatice pa obeša«. Kmetica se radi par vinarjev, ki jih je prekoračila, zasleduje, vojne dobičkarje in navijalce cen pa radi osebnih stikov ne doseže roka pravice. Orng in tov. so na primer prodajali galico neverjetno drago, pa se jim na ovadbo ni nič zgodilo. V drugem slučaju se gre zopet za nasilnike nemške Südmärke, ki so bili oproščeni potem, ko se je stvar vlekla na dolgo. Zahteva se pojasnilo, zakaj se je navedena zadeva vlekla toliko časa in zakaj državno pravdnistvo v Mariboru ni skrbelo zato, da bi bila stvar pravočasno procesualno izvedena, in zakaj je pustil nalašč zadevo zastarati da so bili krivci potem oproščeni. 3. posl. dr. Verstovšek in tov. na trgovskega ministra v zadevi imenovanj in povišanj poštaih uslužbencev splošno in posebno pri pošttem in brzojavnem ravnateljstvu na Štajerskem. 4. posl. dr. Verstovšek in tov. na domobranskega ministra radi odredbe, s katero se kazni navezanja (obešanja) in poostrieve kazni z okovami zopet prakticira. Medtem ko je cesar te kazni odpravil.

Za jugoslovansko deklaracijo sta se minuli teden izjavili občini Oglenščak in Bukovec, sodni okraj Slov. Bistrica, tako da je sedaj jugoslovanski obroč okoli nemčurske Bistrice popolnoma sklenjen. Celo Pohorci so izvanredno odločni in zavedni, tako da čisto mirno pričakujemo našo slavno bodočnost. Ljudstvo stoji trdno za našimi cilji. Iskreno pozdravljamo odločne može, ki so se priglasili pod našo zastavo ravno v teh vročih dneh, ko sovražniki naše svobode tako divje besnijo proti našemu narodnemu Vstajenju!

Listnica uredništva.

Vojna pošta 440: Vprašajte v Ljubljani. Nam ni znano. Tudi nam delajo velike težkoče. Jugoslovanski pozdrav! — Sv. Peter na M. s.: Dobili še le v torek dopoldne, ko je bil »Gospodar« že skoro dotiskan.

Gostilno

boljšo iš em ali v najem, ali na račun. Ponudbe pod »Gostilna« na upr. lista. 152

Deklica

14—15 letna z dežele, ali pa taka brez starišev, se sprejme takoj v dobro službo in prekrbo. Naslov pove upravnikišto lista. 151

Posestvo

Kupim posestvo, tudi vinograd, z hišo in gospodarskim poslopjem, vse v dobrem stanju. Ponudbe z navedbo cene do 15. avg. t. l. na upr. lista pod »Posestvo 15«. 153

Prihodnjo nedeljo na slavnost v Slov. Bistrico!

Dopisi.

Maribor. Za dne 27. julija razglašen licitacija konj v stabilni konjski bolnišnici v Mariboru se ne bo vršila.

Sv. Benedikt. Umrli je dne 11. t. m. vdova R. Rozman v 30. letu po dolgi mučni bolezni. Pred skoraj dvema leti je poklicala kruta smrt tudi njenega moža v prerani grob. Zapušča petletnega sinčka. Bila je bralka „Straže“ in „Gospodarja.“ Naj počiva v miru!

Gornja Radgona. Dne 4. julija se je vršilo v Radgoni premiranje konj za okraja Radgona in G. Radgona. Prostor, kjer se je vršilo premiranje, je bil prenapolnjen s konjerejci, ki so prignali s seboj množico krasne živine, kakor tudi z radovednimi ljudmi. Med temi radovednejši je bil tudi „Štajerčev“ pristaš ... Ker so konjerejci prignali lepe živali, zato se je začel ta gospod nad njimi opotikati ter se je izrazil: „Naj bi se par kmetov postrelilo, da ne bi več zrnja skrivali in ga potem konjem pokladali.“ — Ali ni to zlojevska govorica? On se bogati samo s kmetijskim blagom; zaradi kmetijskih žuljev se lahko potika doma in si polni svoje žepe. Taki ljudje spadajo na fronto, kjer je že toliko kmetijskih sinov žrtvovalo svoje življenje. Koliko pa je konjerejev v celotnem okraju, ki bi lahko še sedaj pokladali jim od države določeno množino zrnja? Gospodski konjerejci že kmetijski pa ne. Vsak kmet je zadovoljen, da lahko le sebe in svojo družino vsaj pičlo preživi. Dotični Štajerčev pa si naj zapomni, ker doždi še tega ne zna, da ravno svež zrak, dobra paša ter dobro seno živini najbolj koristi in jih seveda najbolj razvije in primerno odebli.

Ljutomer. Padel je na laškem bojišču junaške smrti za dom in cesarja vrli mladenič, narednik 20. lovskega bataljona Franc Čagran iz Babinec v evetu svoje mladosti, šele 21 let star. Dne 15. junija je bil hudo ranjen, a naslednji dan je že izdihnil svoje plemenito dušo. Bojeval se je neprestano tri leta na vseh bojiščih, posebno pa proti verolomnemu Lahu. Za svojo hrabrost je prejel šest odlikovanj. Po bojni junak je zelo rad prebiral „Gospodarja“, bil mu je tudi poročevalec iz bojišč. Svoje tovariše je zmiraj navduševal za narodno našo svetinjo ter močno hrepel po izpolnitvi naših narodnih nad in pravic. Počivaj sladko v tuji zemlji! „Rože tam ti naj v spomin cvetijo, pesem naj se v tvojo čast prepeva!“ Potrtim staršem naše sožalje!

Sv. Lovrenc v Slov. gor. Neizprosna smr je utrjala nit življenja vrlému mladeniču Krajncu Antonu iz Vočola. Dve leti je bil v vojaški službi, v Galiciji in na italijanski fronti. Padel je dne 3. aprila 1917 pri Asiagu, star 23 let. Vzrok smrti je bila eksplozija dinamita. Anton Krajnc je bil zgleden fant, zvest član Marijine družbe. Težko prizadeti starši bodo zelo pogrešali vdanega, ubogljivega Toneka. Priporočamo ga v pobožno molitev njegovim tovarišem in znancem. Naj počiva v božjem miru v daljni tuji zemlji! Dobri materi in potrtemu očetu pa naše odkrite sožalje!

Slovenska Bistrica. Naša čitalnica priredi v nedeljo dne 21. t. m. s sodelovanjem mariborskega Dram. društva v hotelu Avstrija v Slov. Bistrici gledališko predstavo in velik koncert. Začetek točno ob 1/2 5 uri popoldne. Čisti dobiček je namenjen slovenskim oslepelim vojakom. Slovenci domači in od drugod, pridite v obilnem številu, da pokažemo narodnim nasprotnikom trdno jugoslovansko narodno prepričanje. V nedeljo, vsi v Slov. Bistrici!

Ponikva ob južni žel. Dne 7. junija je umrl v Inostu na Tirolskem Franc Trboč, kurjač južne železnice, doma iz Ponikve. Raniki, dasiravno ne popolnoma vešč nemškega jezika, je zapustil nas ter je vstopil v nam sovražni tabor. Poročen je bil šele na smrtni postelji. N. v m. p. l.

Vojniki pri Celju. Na predvečer sv. Cirila in Metoda so priredili vojniški fantje in dekleta krasen 7 metrov visok električni kres v obliki križa, v katerega sredini ste žareli žarki C. M. Vrh s cvetjem in kitami ovenčanega križa pa je plapolala velika slovenska zastava. Mnogobrojne električne svetilke so čarobno razsvetljevale celo okolico. Velika množica zbranega ljudstva se je s petjem, godbo, streljanjem, spuščanjem raket in navdušenimi govori razveseljevala pod milim nebom. Pozno v noč smo se vrnili veseli domov. Za slovensko šolo v Mariboru se je nabralo 30 K. Hvala vsem!

Celje. Iz šolskega izvestja tukajšnjih samostojnih gimnazijskih razredov z nemško-slovenskim učnim jezikom posnamemo, da je na tem zavodu poučevalo 9 učnih moči. Koncem šolskega leta je bilo na zavodu 163 dijakov, vsi slov. narodnosti in razen 2 vsi katoliškega veroizpovedanja. Odličnjakov je štel zavod 22. Vpisovanje dijakov v I. razred se bo vršilo dne 16. septembra od 8. do 9. ure popoldne. Vpisovanje učencev za ostale razrede pa dne 17. septembra.

Celje. Meseca aprila je bila zasebnica Frančiška Zafuta od policije izročena sodišču, ker se je našlo pri njej več hranilnih knjižic in je policija smatrala, da si Frančiška Zafuta na te knjižice naloženega denarja ni mogla pridobiti na pošten način, in da je najbrž našla kako od kogarkoli zgubljeno svoto ter si jo prilastila. Ker pa sodna preiskava ni

dognala ničesar sumljivega, je bilo postopanje ustavljeno in Frančiška Zafuta izpuščena.

St. Peter v Savinjski dolini. Utonil je dne 29. junija v Savinji ob pol štirih popoldne trgovski vajenih Stanko Šemrl v 16. letu svoje starosti. Uslužben je bil pri trvdki Anton Cvenkel. Poizvedovanje za mrličem se je že vršilo. Vodno nadzorstvo in žandarmerija ne poročata nič. Prosi se prav uljudno o občinska predstojništva v tamošnjem okraju in drugo prebivalstvo ob Savinji, naj blagovoli proti primerni nagradi pregledati in v slučaju, da se najde mrliča, ekspresno poročati njegovemu očetu Ivanu Šemrl, učitelj-vođitelj, Lesce, Gorenjsko.

Pameži pri Slovenjgradcu. V nedeljo, dne 7. t. m., so priredili tukajšnji diletantje petdejansko ljudsko igro „Andrej Hofer“, ki je nad vse pričakovanje dobro uspela. Z igro je bil združen srečolov in šaljiva pošta. Čisti dobiček se porabi za nakup šolskega harmonija. — Podpisano šolsko vodstvo se tem potem javno zahvali v prvi vrsti vrlim igralkam in igralcem za njih nastop, v drugi vrsti pa našemu gostilničarju g. Vrhnjaku, ki nam je brezplačno prepuštil ves les za oder ter svoje prostore in je še po vrhu pogostil vse igralce, katerih je bilo nad 20, z večerjo in pijačo. Na ta način je pač veliko pripomogel k temu, da bo ostalo čistega blizu 900 K. Nadalje se izreče zahvala vsem, ki so pripomogli do tako lepega uspeha bodisi z obiskom, z darili za srelov ali na kak drug način. Hvala vsem!

Na zasebnem učilišču Legata v Mariboru o. Dr.

se začnejo s 1. oktobrom t. l. novi tečaji za stenografijo, strojepisje, pravopisje in računanje v zvezi s temeljnimi obrisi navadnega knjigovodstva, lepomisje, nemškega in slovenskega jezika. Priglasite se sprejemajo že sedaj. Prospekti brezplačno.
Zasebno učilišče Legata,
Maribor, Viktringhofg. št. 17.,
I. nadstr.

C. kr. finančno deželno ravnateljstvo za Štajersko
Gradec, dne 6. julija 1918.

Št. 218/35 1918
I

Vpogled v plačilne naloge o davku od vojnih dobičkov.

C. kr. finančno deželno ravnateljstvo za Štajersko naznanja, da so v smislu izvršilne naredbe k davku od vojnih dobičkov izvlečki iz plačilnih nalogov o davku od vojnih dobičkov razpoloženi v javni pogled pri štajerskih davčnih oblastih v času od 22. julija do 4. avgusta 1918.

Plačilni nalogi za leto 1916 bodo še le pozneje razpoloženi v pogled.

Vsakemu je presto dano, da upogleda tekom zgorajšnega roka v uradnih urah (to je v Gradcu od 8. do 2. ure in na deželi od 8. do 12. ure in od 2. do 6. ure) v uradnih prostorih davčne oblasti to je pri davčni administraciji Gradec in davčnih oddelkih okrajnih glavarstev.

Izvečki iz plačilnih nalogov o davku od vojnih dobičkov glede političnega okraja Gradec okolica in Voitsberg so razpoloženi pri davčni administraciji v Gradcu, oni glede političnega okraja Gröbming pri davčnem referatu v Liezen, oni glede političnega okraja Murau pri davčnem referatu v Judenburg, dalje oni glede političnega okraja Konjice pri davčnem referatu v Mariboru in oni glede polit. okraja Brežice pri davčnem referatu v Celju.

V upogled razpoloženi izvlečki iz plačilnih nalogov o davku od vojnih dobičkov vsebujejo: ime davkoplačevalca, dohodek vojnega leta (1914 in 1915), dohodek mirovnega leta (1913), ki je merodajno za primerjanje, dalje davku podvrženi višji dohodek in znesek davka od vojnih dobičkov.

Prihodnjič bodo izvlečki v vpogled razpoloženi tekom meseca januarja 1919 glede onih do tedaj izvršenih odmeritev.

Naročajte, priporočajte, podpirajte v prvi vrsti svoj list v Novem mestu

Dolenjske Novice

vsi dolenjski rojaki, ki živite na zelenem Štajerskem
Naprej plačana letna naročnina 5 K.

ZAHVALA.

Obitelj Bauman-ova se tem potom najiskreneje zahvaljuje vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki so se od blizu in daleč v tako velikem številu udeležili pogreba naše iskrenoljubljene soproge, matere, sestre, svakinje, tete i. t. d. gospe

Marije Bauman, roj. Ledinog,

veleposestnice v Št. Ilju v Slov. goricah.

Posebno se zahvaljujemo vlč. duhovščini, posem. dekliški Marijini družbi, orožništvu in vsem drugim, ki so nas v teh težkih urah tolažili in nam pomagali prenašati hudo bol, ki nas je zadela ob prebridki izgubi.

Vsem naj nebeški Plačnik poplača stotero!

Priporočamo našo blago rajno v molitev in blag spomin.

Št. Ilj v Slov. goricah, dne 16. julija 1918.

Janez Bauman,
soprog.

Mimika, Janko, Lizika, Jožef in Eduard,
otroci

In vsi ostali sorodniki.

Mala naznana.

Kupujem

kumno, jamek, suhe gobe, star hmelj, suho sadje i. t. d. pozneje kelo in lešnike. Ivan Kopušar, trg. in gost. Šoštanj. 148

Delavci

za spravljanje lesa, moški in ženske, za sekanje mehkega lesa za kurjavo se sprejmejo proti dobri plači in prosti cekarji. Ako bodo sposobni, se jim da popolna hrana. Tovarna za izdelovanje vžigalnic, Ruše nad Mariborom. 147

Kurent.

V Ljubljani se je ustanovil konzorcij, ki bo izdajal humoristično satiričen list „Kurent.“ List bo izhajal po 2 krat na mesec ter izide prva številka že koncem tega meseca. Kurentu se je posrečilo si pridobiti mnogo odličnih sotrudnikov, tako humorističnih pisateljev kot satiričnih risarjev in karikaturistov, tako se bo glede vsebine in slik mogel uspešno kosati z najboljšimi podobnimi edicijami drugih narodov. Ker se bo vsled pomankanja papirja določila naklada po številu naročnikov, prosimo vse, ki nameravajo „Kurenta“ naročiti, da store to takoj. Naročnina znaša do konca tekočega leta 10 K ter se pošilja „Upravi Kurenta“ v Ljubljani, Stari trg št. 19. Zvezna tiskarna. Rokopise sprejema uredništvo „Kurenta“, Križevniška ulica 9, Ljubljana. Konzorcij „Kurenta“ je izdal humoristični almanah „Kurentov album“, ki vsebuje 18 originalnih risb Gasparrja, Podrekarja in Smrekarja ter šaljive literarne prispevke znanih slovenskih pisateljev. Album stane 4 20 K. ter se dobi v vseh slovenskih knjigarnah in v upravi „Kurenta.“ 144

Za 20 kg

zaseke ali masti dam 2 postelji iz trdega lesa, 2 vložka, 2 omari in 1 divan. Maribor, Glavni trg 18, trgovina z viktualijami. 150

Dežnik

je nekdo pozabil v torek, dne 16. t. m. v mariborski glavni trafiki. Dobi se v upravi Straže.

Koncipijenta,

ako mogoče s substitucijsko pravico išče nujno pisarna odvetnika dr. Jankota Breje v Celovcu. Plača po dogovoru. Ponudbe naj se pošljejo na naslov pisarne dr. Jankota Breje v Celovcu. 46

6 mesecev

star otrok se da za hrano. Naslov: Ivana Novak, Maribor, Kaserngasse 21. 145

Pri pomankanju meke

je najboljši pripomoček „Mehlata“ — moka; je k vsem pekarijam, močnatim jedilom, kruhu, juham za pridodati, ker potem lepo izgledajo, narastejo, hlaživost, nasičenost, izdatnost pridobijo; je sredstvo proti razl. boleznim, zdravniško priporočeno. Vsebuje 10% sladkorja, 10% mastnih snovi. Dobi se najmanj 1 karton z 25 zavitki K 75—; pri 5 kartonih še 10 odst. popusti (Mala prodaja 3*0 K). Za event. vprašanja znanjko se prosi. Commission Mehlata, Gradec, Steyregg. 60/II. 180

Novo!

Barva za obleke!

Obleka pobarvana, izgleda in nadomesti samo tedaj, če se le resnično z najboljšo stanovitno la barvo pobarva. — Vsak si sam lahko brez truda in stroškov doma pobarva obleko ali kar si boji drugo in naj si hode iz kakršnega koli že blaza. Najmanj se že pošilja 10 zavitkov pošt. in navoilem 10 20 K. Trgovci 100 zavitkov K 40—, 1000 zav. K 85—, — Commission „Mehlata“, Gradec, Steyregg. 60/II. 128

Sveče in sukanec

dobavljam, toda le proti predplačilu (vsaj 1/2 ostalo pozneje) parafuske in voščene 160 — 240 K komad, najmanjša pošiljatev 100 kosov v zabojčku. — Sukanec znamka „Silberstern“ na lesnem kolesu in znamka „Kolo“ 1000 Yards det. K 400 —, 500 Yards K 200 —, 225 m K 120 —, 150 m K 90 —. Za event. vprašanja znanjko se prosi. A. Postřin, Gradec, Steyregg. 60/II. 129

PRODAM

3 konje in sicer 2 4 letna žrebca 18 pesti visoka in eden 16 2 pesti visok. Cena po dogovoru. Izve se pri g. Ivanu Lamprecht v Brezno pri Ribnici, Štajersko. 180

Barvo za obleko

črna, temnomodra, temnorjava, temnordeča, temnozeleni in temnosiva za domače barvanje platna, volne in svile v zavojčkih á 50 vin; pošilja na zunanji franko, če se pošlje naprej zanesek ali pa proti povzetju: H. Billerbeck, Maribor, Gosposka ulica 29. 116

NADOMESTILO MILA

za pranje perila, izborna peneča in prekaša vse doslej v prometu se nahajajoče izdelke. 1 Zavoj t. j. 5 kg K 12.—, 1 zavoj z 10 kg K 23.— Preprodaja jaleci dobe popust pri naročbi celega zaboja z 50 kg. Belo mineralno mlo za čiščenje rok in finejšega perila, 1 zavoj 32 kosov K 14.—, Nadomestek za toaletno mlo v raznih barvah, lepo dišeč, 1 zavoj 32 kosov K 18.—, Toaletno mlo roza barve, 1 zavoj 24 kosov K 18.— Razpošilja po povzetju. Pri večjem naročilu naj se pošlje polovica zneska naprej. Najmanj se more naročiti en zavoj vsake vrste. Izvožno podjetje M. Jünker v Zagrebu št. 36. Petrinjska ulica 3., III., telefon 23-27.

Žveplo

za sode 1 zavoj 20 kosov K 7— Ima v zalogi A. Krepek, Maribor, Bismarkstr. 19. 129

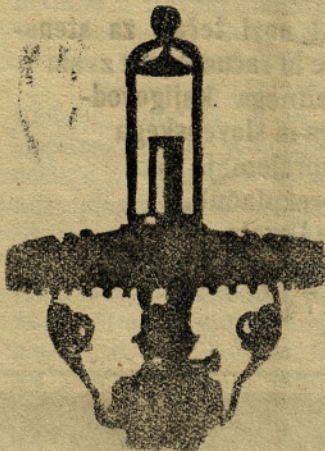
Viničar

se sprejme in sicer mož in žena brez otrok ali tudi z enim otrokom, blizu mesta, pod zelo ugodnimi pogoji. Oglase pismene ali ustmeno na naslov: Ottilija Kovarčič, Celje, Breg 33. 140

Kislo vodo in vino

razpošilja A. Oset, p. Guštanj, Koroško. 70

Slovinci!
Naročajte in razširjajte
Stražo!

Ustanovljeno l. 1893.

Ustanovljeno l. 1893.

Vzajemno podporno društvo

V LJUBLJANI

registroyana zadruga z omejenim jamstvom

Dovoljuje članom posojila proti poroštvo, zastavi življenskih polic, posestev, vrednostnih papirjev ali zaznambi na službene prejemke.

Vračajo se posojila v 7%, 15 ali 22%, letih v odsekah ali pa v poljubnih dogovorjenih obrokih.

Kder želi posojilo, naj se obrne na pisarno v LJUBLJANI, KONGRESNI TRG ŠTEV. 19, ki daje vsa potrebna pojasnila.

Zadruga sprejema tudi hranilne vloge in jih obrestuje po 4 1/4 %.

Društveno lastno premoženje znaša koncem leta 1915 519.848 40 kron. Deležnikov je bilo koncem leta 1915 1924 s 15.615 deleži, ki reprezentuje jamstveno glavnice za 6.089.850 kron.

Edina štajerska steklarska narodna trgovina
Na debelo!

FRANC STRUPI :: CELJE

Graška cesta

priloga po najnižjih cenah svoje bogate zaloge steklene in pocelanske posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in akrobatske posode. — Prevzette vseh steklarskih del pri cerkvah in mestih. Najsolidnejša in točna postrežba.

Kot začetnik

se toplo priporočam preč. duhovščini in cerkvenim predstojništvom za vse v mojo stroko spadajoče delo.

Miloš Hohnjec,
kipar in zlatar v Celju,
Gaberje 18 (pri domobranski voj)

Muzej
Slovenskega zgodovinskega društva,
Maribor, Koroška cesta št. 10.
Darujte zanj vse zgodovinsko važne predmete, osobito vojne spomine.

Knjigarna, umetnine in muzikalije.

Goričar & Leskovšek

Celje

trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami na debelo in drobno, priporoča trgovcem in preprodajalcem velikanske izbore dopisnic XX po raznih cenah. XX
Za gostilničarje: Papirnatu servijete vsled novih predpisov namestniji v Gradcu po zelo nizkih cenah.

Ljubljanska hranilnica in posojilnica v Celju

registroyana zadruga z neom. zavezo

Obrestuje hranilne vloge po

3 3/4 %

Za nalaganje po pošti na razpolago poloznice poštne hranilnice št. 92465.

Daje posojila

pod ugodnimi pogoji na vknjižbo, na poroštvo in zastavo. Vknjižbo izvršuje posojilnica brezplačno; stranka plača le koleke.

Uradne ure

vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.

„HOTEL BELI VOL“, Graška (cesarja Viljema) cesta št. 9